

RIIGI TEATAJA

Nr. 40.

22. aprillil 1938.

Nr. 40.

- Art. 365. Kaitseseisukorra seadus.
366. Sõjaväljakohtute seadus.
367. Laskeplatside seadus.
368. Sihtasutisele „Loosi Paranduskodu“ alusvara määramise seadus.
369. Otsus väljaveetava piima ja koore kontrolli teostamise kulude katteks võetava erimaksu normide kohta.
370. Tuletõrjeliikmetele ja Tuletõrje seaduse § 29 põhjal abiksnõutud isikutele pensioni ja toetusraha arvestamise aluste määrus.
371. Tuletõrje tegevuse juhtimise korralduse määrmise täiendamise ja muutmise määrus.
372. Riigihoidja otsus nr. 280 — Põltsamaa linna ja Uue-Põltsamaa valla administratiiv-piiride muutmise kohta.
373. Elusloomade ja loomatoorsaaduste veomäärus.
374. Elusloomade ja loomatoorsaaduste sisseveo, transiidi ja väljaveo määrus.
375. Otsus Kalanduskoja maksumäärade kinnitamise kohta.
376. Postiametkonna arvepidamise ja aruandmise juhtnööride muudatus.
- ✓ 377. Teadaanne Eesti-Ungari kaubandus- ja laevanduslepingu lisaprotokollide jõustumise kohta.
- ✓ 378. Teadaanne Eesti-Soome vahelise vaimse koostöö konventsiooni jõustumise kohta.
- ✓ 379. Otsus Poola-Läti-Eesti raudteede vahelise otseühenduse kaubaveotariifi nr. 178 muutmise ja täiendamise kohta.
380. Otsus eriveotariifi nr. 185 muutmise kohta.
381. Otsus raudtee reisijate- ja pagasiveotariifi nr. 189 täiendamise kohta.
382. Müügiks lubatud taimekaitsevahendite nimestik.
383. Müügiks lubatud taimeprikside nimestik.
384. Tallinna kõnniteemaksu määrus.
385. Tallinna Kalasadamade korrashoiu ja tarvitamise sundmääruse § 1 muutmise sundmäärus.
386. Võrumaa avalikkude matmispaikade maksunormid 1938, 1939 ja 1940 aastaks.

365. Kaitseseisukorra seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 11. aprillil 1938.

I.**1. peatükk.****Üldeeskirjad.**

§ 1. Kaitseseisukorra eesmärgiks on soodustada riigikaitse ning riigi sisemise julgeoleku ja avaliku korra kaitse teostamist.

§ 2. Kaitseseisukorra kuulutab Vabariigi President välja riikliku vajaduse korral tähtajaga mitte üle ühe aasta, määrates oma otsuses kaitse-
seisukorra piirkonda arvatud riigi osad, kaitseseisukorra kestuse ning kaitse-
seisukorra otsuse väljakuulutamise viisi.

§ 3. Kaitseseisukord hakkab kehtima Vabariigi Presidendi sellekohase otsuse väljakuulutamisega.

Vabariigi Presidendi otsuse kaitseseisukorra väljakuulutamise kohta esitab Vabariigi Valitsus Riigikogule hiljemalt seitsme päeva kestel arvates väljakuulutamisest.

§ 4. Kaitseseisukord kaotab kehtivuse väljakuulutamisotsuses (§ 2) määratud tähtajal või enne seda tähtaega Vabariigi Presidendi sellekohase otsuse põhjal.

Kui Riigikogu otsustab kinnitamata jätta Vabariigi Presidendi otsuse kaitseseisukorra väljakuulutamise kohta, kaotab kaitseseisukord kehtivuse Riigikogu otsuse väljakuulutamisega. Riigikogu otsus kuulutatakse välja Riigi Teatajas.

§ 5. Kaitseseisukorra kehtivust võib Vabariigi President pikendada kaitseseisukorra uue väljakuulutamise otsusega.

Vabariigi Presidendi uue otsuse kohta kehtivad § 2—4 eeskirjad.

§ 6. Mobilisatsiooni väljakuulutamisega hakkab kaitseseisukord kehtima kogu riigis ilma välja kuulutamata ja ta kehtib kuni demobilisatsiooni lõpu väljakuulutamiseni.

§ 7. Kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas alluvad sõjaväekohtutele ning kuuluvad arutamisele ja karistamisele sõjaväeseaduste järgi tegelikku sõjaväeteenistusse mittekuuluvate isikute poolt kaitseseisukorra ajal toimepandud süüteod, mis on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 74—79, 80—97, 115, 116, 421, 422 ja Sõjaväe kriminaalseadustiku § 212.

§ 8. Kaitseseisukorra väljakuulutamisel võib Vabariigi President oma otsusega määrata, et mõned liigid süütegeusid, mis toime pandud mitte rohkem kui kolm päeva enne kaitseseisukorra väljakuulutamist, kuuluvad jälitamisele kaitseseisukorra kohta kehtivate eeskirjade kohaselt.

§ 9. Kaitseseisukorrast tingitud tegevuse üldjuhtimist käesoleva seaduse alusel teostab Siseminister või juhul, kui Vabariigi President on nime-
tanud ametisse Sõjavägede Ülemjuhataja — siis Siseministri asemel Sõja-
vägede Ülemjuhataja.

§ 10. Kaitseseisukorrast tingitud tegevuse otseseks juhiks on Sise-
kaitseülem, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi President.

Vabariigi President võib Sisekaitseülema ülesanded panna ka mõnele ametiisikule.

Sisekaitseülema nimetab Vabariigi President ametisse kaitseseisukorrast tingitud tegevuse üldjuhi (§ 9) poolt esitatud kandidaatide hulgast.

Kui kaitseseisukorrast tingitud tegevust juhib Siseminister, siis kannab Vabariigi Presidendi käskkiri Sisekaitseüleva ametisse nimetamiseks Peaministri ja Siseministri kaasallkirja.

Kui ametisse on nimetatud Sõjavägede Ülemjuhataja, siis ei vaja Vabariigi Presidendi käskkiri Sisekaitseüleva ametisse nimetamiseks Peaministri ja asjaomase ministri kaasallkirja.

§ 11. Vabariigi President võib kaitseseisukorrast tingitud tegevuse üldjuhi algatusel panna Sisekaitseülevale kuuluva võimu osalise teostamise selleks määratud ametiisikuile.

§ 12. Kinni pidamata sellekohaste seaduste eeskirjadest, on kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas õigus:

1) Vabariigi Presidendil — vabastada ametist tema poolt ametisse nimetatud riigiteenijaid ja omavalitsuste ametiisikuid ning ametikohalt ja tegelikust sõjaväeteenistusest tema poolt ametikohale määratud ohvitseri ja sõjaväeametnikke;

2) Vabariigi Valitsusel — vabastada ametist kõiki punktis 1 tähendatud riigiteenijaid ja omavalitsuste valitud või nimetatud ametiisikuid, asendades vajaduse korral omavalitsuste poolt vabastatud ametiisikud uute ametiisikutega kuni tähendatud omavalitsuste uue koosseisu valimiseni ja tegevusse astumiseni;

3) Sõjavägede Ülemjuhatajal või kui Sõjavägede Ülemjuhatajat ei ole ametisse nimetatud, siis Sõjavägede Juhatajal — vabastada ametikohalt ja tegelikust sõjaväeteenistusest punktis 1 tähendatud tegelikus sõjaväeteenistuses olevaid ohvitseri ja sõjaväeametnikke ning sõjaväes või kaitseliidus teenivaid riigiteenijaid-ametnikke;

4) Sõjaministril — vabastada ametist Sõjaministeeriumis teenivaid riigiteenijaid-ametnikke;

5) diviisiüleva õigustega ja neist kõrgematel ülematel — vabastada ametist alluvaid allohvitseri ja riigiteenijaid-vabateenijaid.

2. peatükk. Siseminister.

§ 13. Kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas on Siseministril õigus:

1) anda määrusi igasuguse tegevuse või käitumise kohta, mis võib ohustada riigi julgeolekut ja avalikku korda või takistada riigikaitse ning riigi sisemise julgeoleku ja avaliku korra kaitse teostamist, kitsendades vajaduse korral kodanike põhiseaduslikke õigusi;

2) kehtima panna punktis 1 tähendatud määruste rikkumise eest karistuseks vangimaja või aresti mitte üle kolme kuu või rahatrahvi mitte üle 3.000 krooni ühes keeluvastaselt sisseseatud, hoitud või kantud asjade konfiskeerimisega;

3) eraldada üldisest kohtualluvusest ja anda Sisekaitseüleva või selleks määratud ametiisikute otsustamiseks administratiivkorras niisugused süüteoasjad, millede eest seaduses ettenähtud karistused ei ületa punktis 2 tähendatud karistusemäärasid;

4) anda sõjaväekohtuile arutamiseks ja süüdlaste karistamiseks sõjaväeseaduste järgi tegelikku sõjaväeteenistusse mittekuuluvate isikute poolt kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas toimepandud süüteoasju, mis käesoleva seaduse § 7 ei ole ette nähtud ja mis ei ole veel edasi antud kohtuile;

5) anda üldisi juhtnööre ja teha korraldusi vastavaile ametiisikuile kaitseseisukorrast tingitud tegevuse alal;

6) tühistada Sisekaitseülemale otsuseid, andes need tarbe korral temale uuesti otsustamiseks.

§ 14. Siseminister annab aru oma tegevusest Vabariigi Presidendile ja Vabariigi Valitsusele.

3. peatükk.

Sõjavägede Ülemjuhataja.

§ 15. Kui Vabariigi President on rahu ajal nimetanud ametisse Sõjavägede Ülemjuhataja, siis kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas kaitseseisukorrast tingitud tegevuse üldjuhtimist teostab Sõjavägede Ülemjuhataja ning omab sel korral kõiki õigusi, mis on ette nähtud käesoleva seaduse § 13 Siseministrile ning § 12 Vabariigi Valitsusele ja Sõjaministrile.

§ 16. Sõjavägede Ülemjuhataja võib peale paragrahvis 15 tähendatud õiguste kaitseseisukorra kehtimise ajal nõuda andmeid kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas asuvailt riigi- ja omavalitsusasutistelt ametiisikute ametisse nimetamise kohta ning avaldada oma arvamust ametisse nimetada kavatseltavate isikute kohta.

See eeskiri ei kuulu kohaldamisele neile ametiisikuile, kelle Vabariigi President nimetab ametisse erioigusel.

§ 17. Mobilisatsiooni väljakuulutamisest kuni demobilisatsiooni lõpu väljakuulutamiseni omab Sõjavägede Ülemjuhataja kaitseseisukorrast tingitud tegevuse üldjuhtimise alal peale § 15 ja 16 ettenähtud võimupiiride veel õigust:

1) määrata § 13 p. 2 tähendatud karistusnormidena vangimaja või aresti mitte üle kuue kuu või rahatrahvi mitte üle 10.000 krooni;

2) eemaldada ametikohuste täitmisest ka Vabariigi Presidendi poolt ametisse nimetatud ametiisikuid, välja arvatud need, kelle Vabariigi President on ametisse nimetanud erioigusel, kandes ette Vabariigi Presidendile eeltähendatud ametiisikute ametikohuste täitmisest eemaldamisest ja selle põhjustest;

3) panna sõjalisest tegevusest tingitud vajaduste korral Sisekaitseülemale kuuluva võimu täieline või osaline teostamine iseseisvalt tegutsevate väekoondiste, samuti ka sõjaväeringkondade ülematele neile tegutsemiseks määratud tegevuspiirkonnas;

4) kehtima panna riigikaitse teostamise ning riigi sisemise julgeoleku ja avaliku korra kaitse soodustamiseks vajaduse korral oma võimuga ka niisuguse erakorralise korralduse, mida käesolevas seaduses ei ole ette nähtud, kandes sellest ette Vabariigi Presidendile.

4. peatükk.

Sisekaitseülem.

§ 18. Sisekaitseülem juhib otseselt kaitseseisukorrast tingitud tegevust kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas Siseministri või Sõjavägede Ülemjuhataja poolt antud sellekohaste määruste alusel ning Siseministri või Sõjavägede Ülemjuhataja vastavate juhtnööride ja korralduste kohaselt.

§ 19. Kui politsei ei allu Sisekaitseülemale ametialaselt, siis läheb ta Vabariigi Presidendi määramisel kas tervikuna või osaliselt Sisekaitseülemale käsutusse Sisekaitseülemale tegevuse ulatuses ja piires.

Sisekaitseülemale tööaparaadiks temale pandud ülesannete teostamisel on Politseitalitus, kui Vabariigi President ei ole seda teisiti otsustanud.

§ 20. Sisekaitseülemal on õigus kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas:

1) karistada § 13 p. 2 või § 17 p. 1 eeskirjades tähendatud karistusnormide piires Siseministri või Sõjavägede Ülemjuhataja poolt § 13 p. 1 või § 15 alusel antud määruste rikkujaid;

2) nõuda prokuratuurilt läbivaatamiseks iga eeluurimis-toimetust ja juurdlust, mis veel ei ole edasi antud kohtule, kusjuures läbivaatamine ei või kesta üle seitsme päeva;

3) nõuda süütegude alal kohtuasjade ajamist kohtuis kinniseil istungeil;

4) sulgeda kaubandus- ja tööstusettevõtteid ning käitisi teatava tähtajani;

5) sulgeda üksikute perioodiliste trükitoodete väljaandmine või seisma panna kuni kaitseseisukorra kehtivuse lõpuni või lühemaks ajaks nende ilmumine ning konfiskeerida trükitooteid, samuti keelata üksikute trükitoodete välismaalt sissetoomine;

6) sulgeda õppeasutisi tähtajaga mitte üle ühe kuu ning Haridusministri nõusolekul ka pikemaks ajaks;

7) keelata üksikute isikute viibimine või asumine kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas, kui kaitseseisukord on kehtiv ainult riigi üksikuis osades, või teatavais kohtades, kui kaitseseisukord on kehtiv kogu riigis;

8) võtta kuni kaitseseisukorra kehtivuse lõpuni kinnisvarasid, ettevõtteid või ettevõtete üksikuid käitisi sundvalitsemisele vastavas seaduses ettenähtud korras ja panna vallasvara aresti alla juhtudel, kui tähendatud varasid, ettevõtteid või käitisi või nendest saadud sissetulekuid nende omanikud või valdajad kasutavad kuritegeliku eesmärgiga või kui nende hooletu juhtimise või valitsemise tõttu võib tekkida tagajärgi, mis on ohtlikud riigi julgeolekule või avalikule korrale;

9) otsustada vahistada ning kinni pidada isikuid, kelle tegevus või käitumine osutub ohtlikuks riigi julgeolekule või avalikule korrale, kandes ette kinnipidamisest Siseministrile või kui on ametisse nimetatud Sõjavägede Ülemjuhataja, siis Sõjavägede Ülemjuhatajale;

10) seisma panna kuni kaitseseisukorra kehtivuse lõpuni kasu mitte- taotlevate ühingute ja liitude tegevus või sulgeda neid ja määrata varad likvideerimisele ühingute ja liitude kohta kehtivates seadustes ettenähtud korras, samuti kõrvaldada kasu mittetaotlevate ühingute ja liitude organis- tesse kuuluvaid isikuid ning need asendada uute isikutega kuni valimisteni põhikirjas ettenähtud korras;

11) tühistada ja vajaduse korral ümber otsustada kodanlikkude ameti- isikute otsuseid, mis tehtud § 11 korras neile antud õiguste alusel;

12) nõuda vajaduse korral relvastatud jõudude abi seaduses ettenähtud alustel ja korras;

13) lasta kontrollida kahtlustäratavat kirjavahetust ning muud posti, telegraafi, telefoni, raadio või muu sidevahendi abil peetavat läbikäimist ja kõrvaldada edasisaatmisest posti- ja telegraafisaadetisi, kui nad sisaldavad süüteo-tunnuseid või ohustavad riigi julgeolekut või avalikku korda.

Kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas on õigus teostada käesoleva paragrahvi p. 13 tähendatud kontrolli riigikaitse ja riikliku julgeoleku huvi- des ka Sõjavägede Juhatajal Sõjavägede Staabi kaudu, kokkukõlastades seda tegevust Sisekaitseülema erikorraldusel teostatava kontrolliga.

§ 21. Paragrahvi 20 p. 9 tähendatud isikute kinnipidamise kohad määrab Vabariigi Valitsus.

Kui selleks ei ole määratud mõni vangistusasutis, siis määrab Vaba- riigi Valitsus ka kinnipidamise lähema korra.

§ 22. Sisekaitseülem annab aru oma tegevusest Siseministrile või juhul, kui ametisse on nimetatud Sõjavägede Ülemjuhataja, siis Sõjavägede Ülemjuhatajale.

Sisekaitseülema korralduste ja otsuste peale võivad asjaosalised kaevata vastavalt kas Siseministrile või Sõjavägede Ülemjuhatajale kahe nädala kestel arvates otsuse teadasaamisest. Siseministri või Sõjavägede Ülemjuhataja otsus kaebuste kohta on lõplik ja sellele ei ole edasikaebust.

5. peatükk.

Kodanlikud ametiisikud ja sõjaväeülemad.

§ 23. Kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas tegutsevad selleks määratud kodanlikud ametiisikud ja sõjaväeülemad riigi sisemise julgeoleku ja avaliku korra kaitse alal käesoleva seaduse § 11 ja § 17 p. 3 korras neile antud õiguste piires. Seejuures neil on õigus teha korraldusi esialgselt kinni pidada, kuid mitte rohkem kui kaks nädalat Siseministri või Sõjavägede Ülemjuhataja poolt antud sellekohaste juhtnööride kohaselt ja ulatuses, kõiki isikuid, kelle kohta on põhjendatud kahtlus süüteo või teos, mis on ohtlik riigikaitsele või riigi sisemisele julgeolekule ja avalikule korrale, või kaasaaitamises tähendatud süütegudele või tegevusele.

Käesolevas paragrahvis tähendatud kinnipidamisõigust omavad kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas ka politseiprefektid, politilise ja kriminaalpolitsei komissarid või nende asetäitjad.

Esimeses lõikes ettenähtud kinnipidamise tähtaegu võib Sisekaitseülem pikendada.

§ 24. Iga kinnipidamise (§ 23), selle tähtaja pikendamise, samuti kinnipidamisest vabastamise kohta koostavad § 23 tähendatud ametiisikud viibimata määruse, mis peab sisaldama:

- 1) aja, millal määrus tehtud;
- 2) kinnipeetava nime, perekonnanime ja vanuse;
- 3) kinnipidamise või vabastamise põhjuste kirjelduse;
- 4) kinnipidamise aluse;
- 5) määruse koostaja allkirja.

Määrus kuulutatakse kinnipeetavale ja ärakiri sellest saadetakse 24 tunni jooksul Sisekaitseülemale ja prokuratuuri esindajale.

§ 25. Paragrahvis 23 tähendatud ametiisikutel on õigus lasta toimetada igal ajal kõigis ruumes läbiotsimisi ja võtta aresti alla kuni vastava ülemuse järgneva korralduseni igasugust vara, mis kuidagi ilmutab kahtlustatud isiku süütevastust või selle kavatsust.

§ 26. Paragrahvis 23 tähendatud kodanlikkudel ametiisikutel on õigus oma ülesannete täitmiseks nõuda vastavalt sõjaväeülemalt seaduses ettenähtud alustel, korras ja ulatuses relvastatud jõudude abi.

§ 27. Paragrahvis 23 tähendatud ametiisikutele on neile pandud ülesannete teostamisel kõik nende tegevuspiirkonnas asuvad kodanlikud võimud kohustatud andma teateid ja abi ning täitma tähendatud ametiisikute poolt neile antud seaduslikke käske ja korraldusi.

§ 28. Paragrahvis 23 tähendatud ametiisikud annavad Sisekaitseülemale aru oma tegevusest, mis neile on ette nähtud käesolevas seaduses.

Kodanlike ametiisikute ja sõjaväeülemate otsuste ja korralduste peale võidakse kaevata Sisekaitseülemale kahe nädala jooksul arvates otsuse või korralduse teadaandmise päevast.

II.

Sõjaväe kriminaalseadustiku (RT 1934, 82, 688) § 212 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 212. Süüdlast selles, et ta sõja ajal või kaitseseisukorda kuulutatud piirkonnas kaitseseisukorra kehtimise ajal:

1) tahtlikult tekitas takistusi riigikaitse teostamisele, relvastatud jõudude tegevusele, riigikaitse huvides teostatavaile või üldtarvilikkudele vedudele, liiklemisele või sidepidamisele või relvastatud jõudude või rahva varustamisele ning riigikaitseks või üldtarviduseks vajalikkude tagavarade soetamisele;

2) tahtlikult tegi kõlbmatuks või hävitas relvastatud jõududele või muudele riigikaitse teostamiseks rakendatud organisatsioonidele või politseivõimudele kuuluvaid või neile soetatavaid võitlusvahendeid, kaitseabinõusid või muid varasid või riigikaitseks ja üldtarviduseks vajalikkude ainete, abinõude või muid tagavarasid;

3) tahtlikult hävitas või oluliselt rikkus ühenduste pidamiseks kasutatavaid riiklikke, omavalitsuslikke, riigikaitse teostamisele rakendatud organisatsioonide ja ettevõtete või üldtarvitusel olevaid sidevahendeid;

4) tahtlikult hävitas või oluliselt rikkus sisevee-, raud- ja maanteid, sadamaid, lennuvälju, nende päraldisi või ehitus- või parandusmaterjale, samuti ka riigi, omavalitsuste, riigikaitse teostamisele rakendatud organisatsioonide või ettevõtete või üldtarvitusel olevaid veo- ja liiklemisvahendeid ning nende hädaohutuks liiklemiseks ülesseatud hoiatus- või muid märke;

5) tahtlikult hävitas või oluliselt rikkus gaasi- või elektriseadiseid, veevärke või üldtarvitusel olevaid kaevusid või muid veesaamise kohti, samuti ka riigikaitseks vajalikke tööstusettevõtteid või nende sisseseadeid, ladusid või muid riigikaitsega seoses olevaid ehitisi;

6) sõjariistus või varustatult elu ohustada võiva kallaletungi abinõuga tungis kallale sõjaväe, Sõjaministeeriumi, piirivalve, kaitseliidu või politsei tunnimehele või vahtkonnale, samuti ka sõjaväe-, Sõjaministeeriumi, piirivalve-, kaitseliidu- või politseivõimudele või muudele ametiisikutele nende ametikohuste täitmise ajal või ametikohuste täitmise tõttu;

7) sõjariistus või varustatult elu ohustada võiva kallaletungi abinõuga hakkas vastu sõjaväe-, Sõjaministeeriumi, piirivalve-, kaitseliidu- või politsei-vahtkonnale või sõjaväe-, Sõjaministeeriumi, piirivalve-, kaitseliidu- või politseivõimudele;

8) kahjutegemise eesmärgil levitas või soodustas haigusi tekitavate bakterite või mürgiste ainete levitamist — karistatakse:

tähtajata sunnitööga.

Kui aga seesuguste süütegude tagajärjel tekkis oluline kahju riigikaitse-tegevusele või relvastatud jõudude või kodanikkude varustamisele või liiklemisele või kui nende tagajärjeks oli varade rikkumine süütagamisega, lõhke-ainete tarvitamisega või uputusega, samuti kui p. 6, 7 või 8 tähendatud süütegude tagajärjeks oli tapmine, tapmiskatse, raske või üliraske kehavigastuse või haiguse tekkimine, siis karistatakse süüdlast:

surmanuhtlusega.

III.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega. Samast ajast kaotavad kehtivuse:

1) Kaitseseisukorra seadus (RT 1930, 61, 423) ühes kõigi muudatustega ja täiendustega;

2) Riiklikule korrale ja avalikule julgeolekule ohtlikkude isikute kinnipidamise seadus (RT 1934, 102, 797).

Tallinnas, 11. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

J. Laidoner
kindral-leitnant
Sõjavägede Ülemjuhataja.

P. Lill
kindral-leitnant
Sõjaminister.

366. Sõjaväljakohtute seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 13. aprillil 1938.

I.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Sõjaväljakohtud on erakorralised sõjaväekohtud, milliseid võib moodustada:

1) sõja ajal;

2) rahu ajal — kaitseseisukorra piirkonnas ja sõjalaevadel.

→ § 2. Käesolevas seaduses sõjaaja kohta käivaid eeskirju kohaldatakse Sõjaväe kriminaalseadustiku § 19 tähendatud aegadel.

§ 3. Sõja ajal võivad sõjaväljakohtuid moodustada väekoondiste ülemad alates brigaadiülemast ja nendest kõrgemad ülemad ning § 14 tähendatud juhtudel ka rügemendiülemad õigustega ülemad.

§ 4. Rahu ajal on õigus moodustada sõjaväljakohtuid kaitseseisukorra piirkonnas Sõjavägede Ülemjuhatajal. Erakorralistel juhtudel võib rahu ajal, kui Sõjavägede Ülemjuhatajat ametis ei ole, moodustada sõjaväljakohtuid Vabariigi Presidendi eriloal ka Sõjavägede Juhataja. Sel puhul on Sõjavägede Juhatajal käesolevas seaduses Sõjavägede Ülemjuhatajale ettenähtud õigused.

§ 5. Sõjalaevadel võivad sõjaväljakohtuid moodustada § 22 tähendatud juhtudel sõjalaevade komandörid, kellel on vähemalt pataljoniülemad õigused.

144 § 6. Sõjaväljakohus koosneb ühest eesistujast ja neljast liikmest. Erandina sõjalaevadel koosneb sõjaväljakohus eesistujast ja kahest liikmest.

Vajaduse korral võidakse sõjaväljakohtu juurde määrata üks ohvitser või sõjaväeametnik — asjaajajaks. Kui asjaajajat määratud ei ole, siis täidab tema ülesandeid üks kohtu liikmeist eesistuja määramisel.

→ § 7. Sõjaväljakohus moodustatakse ainult tekkinud asjade arutamiseks. Sõjaväljakohtu koosseisu pikemaks ajaks ette ei määrata.

§ 8. Sõjaväljakohtud arutavad ainult süüteasju.

Süüteoist ainelist kahju kannatanult sõjaväljakohus kahjutasuhagi vastu ei võta. Kannatanu võib oma hagi esitada aga tsiviilkohtule tsiviilkohtumenetluse korras.

§ 9. Käesolevas seaduses loetakse sõjaväelasteks kodanikud, kes Sõjaväeteenistuse seadusega on loetud tegelikus sõjaväeteenistuses olevaiks, välja arvatud kaitseliidus kindla kuupalgata ametikohtadel teenivad sõjaväelased.

Mittesõjaväelasteks loetakse kõik Sõjaväeteenistuse seaduse järgi tegelikus sõjaväeteenistuses mitteolevad kodanikud, samuti kaitseliidus kindla kuupalgata ametikohtadel teenivad sõjaväelased.

2. peatükk.

Sõjaväljakohtu alla andmine ja sõjaväljakohtu moodustamine.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 10. Sõjaväljakohtu alla võib süüalust anda ainult siis, kui sündmus on selge ja kui seejuures juurdlus on lõpule viidud hiljemalt kolme öö-päeva jooksul süüaluse esimesest, tabamisele järgnenud ülekuulamisest arvates.

Erandina võib sõjaväljakohtu alla anda sõja ajal väejooksikuid, kuigi asi oli pööratud eeluurimisele.

§ 11. Otsustas ülem süüaluse sõjaväljakohtu alla anda, siis juhtumil, kui tal on sõjaväljakohtu moodustamise õigus (§ 3—5), toimib ta käesoleva peatüki 5. jao eeskirjade järgi. Kui sel ülemal on seejuures vähemalt diviisi-ülemale õigused, siis võib ta sõjaväljakohtu moodustamise teha ülesandeks mõnele temale alluvatest ülematest, kellel on vähemalt brigaadiülemale õigused. Sel juhtumil saadab ta süüaluse ja juurdluse ühes vastava otsusega viivitamata selle ülemale korraldusse, kellele on ülesandeks tehtud sõjaväljakohtu moodustamine.

Kui süüaluse sõjaväljakohtu alla andmise otsustas aga ülem, kellel sõjaväljakohtu moodustamise õigust või võimalust ei ole, siis saadab ta süüaluse ja juurdluse ühes vastava otsusega viivitamata selle ülemale korraldusse, kellele neiks juhtumeiks sõjaväljakohtu moodustamise on kohuseks teinud: Tallinnas — garnisoniülem, mujal — vastav diviisiülem.

§ 12. Kui sõjaväljakohtu arutada antavas asjas on mõni süüteo-osalisest alla 17 aasta vana, siis eraldatakse tema süüteoasi ja suunatakse üldise kohtualluvuse järgi selle ülemale korraldusel, kes otsustas teiste süüteo-osaliste sõjaväljakohtu alla andmise.

§ 13. Kui Sõjavägede Ülemjuhataja ja kohapealsete väekoondiste ülemate vahel on katkenud igasugune side, kuid kohapealne olukord nõuab korra jalulesadmiseks kiiret tegutsemist, siis kohapealne diviisiülemale õigustega ülem on õigustatud tegutsema käesolevas seaduses Sõjavägede Ülemjuhatajale ettenähtud õigustega.

§ 14. On sõja ajal brigaadi koosseisu mittekuuluvast või eraldi-tegutsevast või oma vägedest äralõigatud sõjaväeosas tekkinud vajadus sõjaväljakohtu moodustamiseks, siis selle sõjaväeosa ülem, kui tal on rügemendiülemale õigused, võib tegutseda käesolevas seaduses brigaadiülemale ettenähtud õigustega.

§ 15. Kui Siseminister eraldab Kaitseseisukorra seaduse alusel mõne süüteoasja, mida käesoleva seaduse järgi võidakse ka sõjaväljakohtu arutada anda, üldisest kohtualluvusest ja annab asja arutamise sõjaväekohtule, siis juhtumil, kui ta peab vajalikuks süüaluse sõjaväljakohtu alla andmist, teeb ta sellekohase ettepaneku Sõjavägede Ülemjuhatajale.

Ühineb Sõjavägede Ülemjuhataja Siseministri ettepanekuga, siis toimib ta § 11 kohaselt. Kui Sõjavägede Ülemjuhataja aga leiab, et asjaolud ei õigusta asja sõjaväljakohtu arutada andmist, siis antakse süüalune Sõjaväe Kõrgema Kohtu alla.

2. jagu.

Sõjaväljakohtu alla andmine sõja ajal.

§ 16. Sõja ajal võib sõjaväljakohtu alla anda mitte alla 17 aasta vanuseid isikuid, keda süüdistatakse sõja ajal kordasaadetud alljärgnevais süütegu-

des, kui need süüteod Sõjaväekohtute seadustiku või Kaitseseisukorra seaduse järgi alluvad või Kaitseseisukorra seaduses tähendatud võimu poolt on allutatud sõjaväekohtule:

- 1) Kriminaalseadustiku § 74—97, 112, 165—169, 255, 420—422, 485 p. 2, § 528, 529 ja 555;
- 2) Sõjaväe kriminaalseadustiku § 73, 74, 76, 78—80, 87, 89, 90, 109—114, 117, 118, 126—129, 140, 147, 164, 165, 174, 179—187, 190—192, 194—196, 199, 201, 210 ja 212.

Sõjavägede Ülemjuhatajal on õigus täiendada p. 1 ja 2 all tähendatud süütegude loetelu veel muude süütegudega, milledes süüaluseid võidakse sõjaväljakohtu alla anda, avaldades vastava otsuse oma käskkirjas ning ühtlasi määrates otsuse jõustumise aja ja üldsusele avaldamise korra.

§ 17. Sõja ajal võib sõjaväljakohtu alla anda:

- 1) sõjaväelasi:
 - a) sõdureid, allohvitseri, ohvitseride asetäitjaid, sõjaväeametnikke ja nooremohvitseri, kellel on vähemad kui rügemendiülema õigused — vähemalt brigaadiülema õigustega sõjaväeülem;
 - b) vanemohvitseri, kellel on vähemad kui rügemendiülema õigused — vähemalt diviisiülema õigustega sõjaväeülem;
- 2) riigi teenijaid, kes teenivad sõjaväeüksustes või -asutistes ja riigikaitses otstarbeks moodustatud organisatsioonides, mis tegutsevad sõjaväevõimude korralduses:
 - a) kes teenivad ametikohtadel, mis ei ole ohvitseridele või ametnikkudele ette nähtud — vähemalt brigaadiülema õigustega sõjaväeülem;
 - b) kes teenivad ohvitseridele või ametnikkudele ettenähtud ametikohtadel — vähemalt diviisiülema õigustega sõjaväeülem;
- 3) kaitseliitu kuuluvaid mittesõjaväelasi, välja arvatud kindralid, sõjaväelistes süütegudes — vähemalt diviisiülema õigustega sõjaväeülem;
- 4) tegelikus tööteenistuses olevaid tööteenistuskohuslasi — vähemalt brigaadiülema õigustega sõjaväeülem;
- 5) punktides 2—4 nimetamata mittesõjaväelasi — vähemalt brigaadiülema õigustega sõjaväeülem, kui süütegu saadeti korda lahingutegevuse piirkonnas või muul maa-alal, mille kohta temale see õigus vastavas seaduses ettenähtud korras on antud; muil juhtumel aga vähemalt diviisiülema õigustega sõjaväeülem;
- 6) Sõjaministeeriumis teenivaid ohvitseri ja sõjaväeametnikke, kellel on rügemendiülema õigused või suuremad õigused — Sõjaminister;
- 7) eelmistes punktides nimetamata isikuid — Sõjavägede Ülemjuhataja.

§ 18. Paragrahvi 17 p. 1—4 alla kuuluvad süüalused annab sõjaväljakohtu alla normaalselt see sõjaväeülem, kelle alluvusse süüalune kuulub; kuuluvad süüteo-osalised mitme ülema alluvusse, siis — lähem ühine kõrgem ülem; kui süüteo-osalistel ühist kõrgemat ülemat ei ole, siis — Sõjavägede Ülemjuhataja.

Kui süütegu saadeti korda aga paigas, mis asub kaugel süüaluse vastava ülema asukohast, siis võib süüalust sõjaväljakohtu alla anda ka vastav sõjaväeülem, kelle tegevuspiirkonnas süütegu korda saadeti. Saatis niisugune süüalune süüteo korda ühiselt isikutega, kelle vastav ülem on koha peal, siis annab süüaluse sõjaväljakohtu alla koos teiste süüteo-osalistega koha pealne vastav sõjaväeülem.

§ 19. Juurdluse sõjaväekohtule alluvas süüteoasjas, mida võib arutada anda sõjaväljakohtule, annab politsei üle kohapealsele sõjaväeülemale, kes on õigustatud süüalust sõjaväljakohtu alla andma. Kui koha peal asub mitu vastavat sõjaväeülemat, siis kohapealne kõrgem ülem või tema puudumisel vanem ülem määrab, kellele tähendatud ülematest tuleb juurdlus üle anda.

3. jagu.

Sõjaväljakohtu alla andmine rahu ajal.

§ 20. Rahu ajal võib sõjaväljakohtu alla anda mitte alla 17 aasta vanuseid isikuid, keda süüdistatakse kaitseseisukorda kuulutatud maa-alal või Põhiseaduse § 144 esimeses lõikes tähendatud juhul ja tähtajal ka enne kaitseseisukorra väljakuulutamist kordasaadetud alljärgnevates süütegudes, kui need süüteod Sõjaväekohtute seadustiku või Kaitseseisukorra seaduse järgi alluvad või Kaitseseisukorra seaduses tähendatud võimu poolt on allutatud sõjaväekohtule:

- 1) Kriminaalseadustiku § 74—76, 83—87, 421 p. 2 ja 3 ja § 422 p. 2;
- 2) Sõjaväe kriminaalseadustiku § 78 ja sellega seoses § 80; § 90, 118 ja 212.

§ 21. Rahu ajal võib süüaluseid sõjaväljakohtu alla anda Sõjavägede Ülemjuhataja.

4. jagu.

Sõjaväljakohtu alla andmine sõjalaevadel.

§ 22. Sõja ajal, samuti rahu ajal kaitseseisukorra piirkonnas toimub sõjalaevadel süüaluste sõjaväljakohtu alla andmine ja sõjaväljakohtute moodustamine üldistel alustel, kusjuures brigaadiülemale ettenähtud õigused käesoleva seaduse kohaldamisel on mereväes pataljoniülema õigustega ülematel, kes on laevakomandörid.

§ 23. Rahu ajal võib sõjalaevadel sõjaväljakohtuid moodustada ka neil juhtumel, kui vastavad sõjalaevad viibivad navigatsioonis väljaspool Eesti Vabariigi territoriaalmerd ja kui kordasaadetud süütegu seejuures omab sellist iseloomu, et süüaluse kiire karistamine on vajalik distsipliini alalhoidmise või sõjalaeva julgeoleku huvides. Neil juhtumel tuleb toimida eeskirjade järgi, mis käesolevas seaduses on ette nähtud sõja ajal kordasaadetud süütegude kohta, kusjuures Sõjavägede Ülemjuhatajale sõja ajaks ettenähtud õigused ajal, millal ei ole ametis Sõjavägede Ülemjuhatajat, kuuluvad Sõjavägede Juhatajale.

§ 24. Kui navigatsioonis viibivatel sõjalaevadel puudub side Sõjavägede Ülemjuhatajaga või Sõjavägede Juhatajaga, siis viimastele käesolevas seaduses ettenähtud õigused kuuluvad sõjalaevadega navigatsioonis viibivale kõrgemale ülemale.

5. jagu.

Sõjaväljakohtu moodustamine.

§ 25. Süüaluse sõjaväljakohtu alla andmine avaldatakse käskkirjas. Selles käskkirjas märgitakse:

- 1) sõjaväljakohtu nimeline koosseis;
- 2) sõjaväljakohtu istungi koht ja istungi alguse aeg;
- 3) sõjaväljakohtu alla antud isiku auaste, nimi, isa- ja perekonnanimi ning milles teda süüdistatakse.

See käskkiri peab avaldatama hiljemalt järgmisel päeval pärast juurdluse kättesaamist.

§ 26. Sõjaväljakohtu koosseisu ei või määrata ohvitseri, kes on kohtualuse abikaasa, tema otsejoones sugulane sugulusastmele vaatamata, nelja esimese astme külgsugulane, kolme esimese astme hõimlane, ta lapsendatu või ta lapsendaja.

§ 27. Sõjaväljakohtu eesistuja määratakse vähemalt pataljoniülema ametikohal teenivatest ohvitseridest ning võimalikult vanemohvitseridest.

Kui kohtualuseks on ohvitser, siis eesistujaks määratakse ohvitser, kes ametiastmelt on vanem kohtualusest, ning liikmeiks ohvitserid, kes teenivad kohtualusega võrdsel või kõrgemaastmelisel ametikohal ja võimalikult samas või kõrgemas auastmes. Kui ei ole võimalik määrata kõiki kohtuliikmeid ohvitseridest, kes teenivad kohtualusega võrdsel või kõrgemaastmelisel ametikohal, siis võidakse viieliikmelise kohtukoosseisu puhul kaks liiget määrata ka ohvitseridest, kes teenivad madalamal ametikohal kui kohtualune, ja kolmeliikmelise kohtukoosseisu puhul määrata üks liige ohvitseridest, kes teenivad madalamal ametikohal kui kohtualune.

§ 28. Sõjaväljakohtu istungi alguse aja määramisel tuleb arvestada ainult seda aega, mis on vajalik kohtu koosseisu, määratud kaitsja ja tõlgi, kui viimase järele on vajadus, kohale ilmuniseks, kohtualuse kohaletoomistamiseks ja ruumide ettevalmistamiseks.

§ 29. Kohtualuse kaitsmise teeb sõjaväljakohtu moodustanud ülem ülesandeks ühele temale alluvaist ohvitseridest. On kohtualuseid mitu, siis võidakse üks kaitsja määrata ka rohkem kui ühe kohtualuse peale, kui ühe kohtualuse kaitsmine ei ole raskendatud teise kaitsmisega.

Kohtualune võib enesele kaitsjaks võtta ka advokaate.

§ 30. Sõjaväljakohtu istungi ajaks sõjaväljakohtu moodustanud ülem määrab vajaduse korral eesistuja käsutusse korrapidaja ohvitseri ja kohtu toimkonna, kes tegutsevad eesistuja korralduste järgi.

3. peatükk.

Menetluse kord sõjaväljakohtus.

1. jagu.

Asja arutamise ettevalmistamine.

§ 31. Tunnistajaid sõjaväljakohtu istungile harilikult ei kutsuta. On aga mõni tunnistaja sõjaväljakohtu asupaigas, siis võib sõjaväljakohtu eesistuja teda kohtuistungile kutsuda. See kutsumine võib eesistuja äranägemisel toimuda suusõnal, telefoni teel või muul viisil.

Tunnistaja mitteilmumine ei takista asja arutamist.

§ 32. Kui mõni kohtunikudest ei saa aru kohtualuse keelest, siis kutsub eesistuja kohtuistungile tõlgi.

§ 33. Kohtualuse kaitsjal võimaldatakse kohtualusega kokkusaamine nelja silma all. Samuti võimaldatakse kohtualusel ja ta kaitsjal juurdlusega tutvuda.

§ 34. Sõjaväljakohtu koosseisu kuuluvad ohvitserid annavad enne sõjaväljakohtu istungit kohtunikuvande, kusjuures eesistuja loeb alljärgneva vandeteksti ette ja liikmed kordavad tema järele vandesõnu:

„Mina töotan ustavaks jääda Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale ning oma südametunnistuse järgi kohtumõistmist teostada kooskõlas Põhiseadusega ja seadustega“.

Vande andnud ohvitser kirjutab seejärel vandelegele alla, ära märkides vandeandmise aasta ja kuupäeva. Need vandeled heidetakse alal sõjaväljakohu toimiku juures.

2. jagu.

Asja arutamine sõjaväljakohu istungil.

§ 35. Asja arutamine sõjaväljakohus toimub suusõnal ja kinnisel istungil.

Asja arutamine ja otsustamine peab sõjaväljakohus lõpule viidama hiljemalt kolme öö-päeva jooksul arvates istungi algusest.

§ 36. Määratud ajal eesistuja, selgitanud, et kohtu koosseis, kohtualune, määratud kaitsja ja tõlk, kui viimase järgi oli vajadus, on kohal, avab sõjaväljakohu istungi.

§ 37. Kui istungile oli kutsutud tõlk, siis eesistuja võtab temalt kohe pärast istungi avamist vande § 44 tähendatud valemi järgi.

§ 38. Asja arutamine algab sellega, et eesistuja küsib kohtualuselt, mis on tema nimi, isa- ja perekonnanimi, auaste, ametikoht, kunas ja kus ta on sündinud ning kus on tema alaline elukoht.

Järgnevalt eesistuja selgitab, kes kohtualust kaitseb. Juhtumil, kui kohtualusel on oma kaitsja-advokaat, kes kohtuistungile ilmunud, siis määratud kaitsja-ohvitser vabastatakse kaitsmisest. Kui kohtualusel aga oma kaitsjat-advokaati ei ole või kui viimane ei ole istungile ilmunud, siis eesistuja küsib kohtualuselt, kas ta soovib, et määratud kaitsja-ohvitser teda kaitseks. Loobub kohtualune määratud kaitsjast-ohvitserist, siis viimane vabastatakse.

§ 39. Kui kohtualune rikub kohtuistungil korda, siis eesistuja teeb temale hoiatuse; korrarikkumise jätkamisel või kordamisel eesistuja võib teda istungiruumist eemaldada. Sel juhtumil asi otsustatakse ära kuulamata kohtualuse suulise seletusi.

§ 40. On mõni § 31 korras väljakutsutud tunnistajaist ilmunud, siis eesistuja selgitab, kas on takistusi tunnistaja ülekuulamiseks või põhjusi vande andmisest taandamiseks.

§ 41. Tunnistajana ei või sõjaväljakohus üle kuulata:

- 1) vaimuhaigeid;
- 2) vaimulikke — asjaolude kohta, mis neile on avaldatud pihisaladusena;
- 3) advokaate, kes on olnud kohtualuse kaitsjaks, asjaolude kohta, mis kohtualune neile asjatoimetuse kestel on avaldanud;
- 4) isikut, kes samas asjas esineb kohtualuse kaitsjana.

§ 42. Kohtualuse abikaasa, ülenevad ja alanevad sugulased, samuti ka vennad ja õed võivad loobuda tunnistuse andmisest; kui nad ei soovi seda õigust kasutada, siis nad kuulatakse üle vandeta.

§ 43. Vannet ei võeta alaealistelt kuni 17 aastani ega nõdramõistuselikelt, kes ei suuda aru saada vande tähtsusest.

§ 44. Tunnistajailt, kes kuuluvad ülekuulamisele vande all, võtab eesistuja kõigi kohtuistungiruumis viibijate püsti seistes vande järgmise valemi järgi:

„Mina töotan ja vannun, et ma käesolevas asjas oma südametunnistuse järgi ainult puhast tõtt tunnistamast, suguluse, sõpruse, isikliku kasu või vaenu peale vaatamata, ja et ma midagi ei salga, mis ma tean, meele pidades, et seadus valetunnistust raske karistusega nuhtleb“.

§ 45. Tunnistaja, kes seadusliku põhjusega keeldub vannet andmast, kuulatakse üle vandeta, asendades vande hoiatusega, et valetunnistuse andmise eest vastutab ta samuti kui valetunnistuse andja vande all.

§ 46. Pärast vannutamist saadab eesistuja kõik tunnistajad eraldi-ruumi, kus nad kuni ülekuulamiseni ei või teiste isikutega kokku saada.

§ 47. Kui tunnistajad on istungiruumist lahkunud, siis avaldab eesistuja kohtualuse sõjaväljakohtu alla andmise käskkirja, seletab kohtualusele lühidalt, milles teda süüdistatakse, ja küsib, kas ta tunnistab enese süüdi.

§ 48. Kohtualuse vaikimist ei või võtta süütunnistuseks.

§ 49. Tunnistab kohtualune enese süüdi, siis võib kohus pärast kohtualuse ja tema kaitsja seletuse ning kohtualuse viimase sõna ärakuulamist otsekohe asuda otsuse tegemisele.

§ 50. Kui kohtualune ennast süüdi ei tunnista või vaikib, siis asub kohus ilmunud tunnistajate ülekuulamisele ja muude asjas kogutud andmete läbivaatamisele.

§ 51. Kohus võib avaldada toimikust omal äranägemisel iga tunnistaja seletust, vaatluse, läbivaatuse või läbiotsimise protokolli ning muid dokumente ja asjasse puutuvat kirjavahetust.

Peale selle võib kohus avaldada ja toimiku juurde võtta ka muid kirjalikke dokumente, mis kohtule esitatud ühenduses arutamisel oleva asjaga, kui kohus selle vajalikuks tunnustab.

§ 52. Kohtualusel ja ta kaitsjal võimaldatakse ilmunud tunnistajatele küsimusi esitada. Eesistuja võib aga kõrvaldada niisugused küsimused, milledele vastamisega tunnistaja peaks avaldama ametisaladusi.

§ 53. Iga ülekuulatud või avaldatud tunnistaja seletuse, protokoll, dokumendi, muu kirjavahetuse või asitõendi kohta võimaldatakse kohtualusel seletust anda. Seda ei lubata kohtualusel teha kohtu poolt avaldatud nende kirjalikkude andmete kohta, milles ülemus annab oma seletusi kohtualuse senise käitumise kohta või mis sisaldavad kohtualuse eelkaristusi.

§ 54. Kui kohtuistungil ilmneb mõni tähtis asjaolu, mis pole küllalt selge, kuid mille selgitamine on vajalik asja õigeks otsustamiseks, siis võib sõjaväljakohus asja arutamise katkestada ja selle asjaolu kas terves koosseisus või mõne oma liikme kaudu selgitada, kui see selgitamine on kiires korras võimalik ning asja edaspidine arutamine ja otsustamine võib veel toimuda § 35 tähendatud tähtaja jooksul.

§ 55. Kui § 54 tähendatud asjaolu selgitamine nõuab pikemat aega, siis teeb sõjaväljakohus määruse asja arutamise lõpetamise kohta sõjaväljakohtus ning esitab toimiku sõjaväljakohtu moodustanud ülemale asja suunamiseks üldkorra järgi.

Eelmises lõikes tähendatud eeskirja järgi toimib sõjaväljakohus ka sel juhtumil, kui asja arutamisel selgub, et asi ei allu sõjaväljakohtule.

§ 56. Kui sõjaväljakohtul tekib asja arutamisel tõsine kahtlus, et kohtualune on vaimuhaige, siis toimetab sõjaväljakohus samal istungil arsti kaudu ekspertiisi kohtualuse vaimse seisukorra kindlakstegemiseks.

Enne ekspertiisi toimetamisele asumist võtab eesistuja ekspertiisi toimetavalt arstilt vande § 44 tähendatud valemi järgi.

Kui arst annab arvamuse, et ta kohtualuse juures leidis vaimuhaiguse tunnuseid, siis teeb sõjaväljakohus määruse asja arutamise lõpetamise kohta sõjaväljakohtus ning esitab toimiku sõjaväljakohtu moodustanud ülemale asja suunamiseks üldkorra järgi. Vastasel korral aga sõjaväljakohus jätkab asja arutamist.

§ 57. Pärast asjas kogutud ja kohtule esitatud andmete läbivaatamist küsib eesistuja kohtualuselt, mis tal on asja kohta seletada. Kui kohtualune või tema kaitsja on oma seletuse lõpetanud, annab eesistuja kohtualusele viimase sõna.

§ 58. Pärast kohtualuse viimase sõna ärakuulamist asub sõjaväljakohus otsuse tegemisele.

Ruumis, kus kohtunikud otsust teevad, ei või viibida keegi muu isik.

3. jagu.

Otsuse tegemine.

§ 59. Kohtunikud otsustavad kohtualuse süü või süütuse küsimuse oma sisemise veendumuse järgi, aluseks võttes kohtulikult arutamisel selgunud kõigi asjaolude kaalutluse.

§ 60. Eesistuja küsib igalt kohtunikult, alates nooremast, tema seisukohta. Oma seisukoha avaldab eesistuja viimasena.

Otsuse teeb kohus häälteenamusega.

§ 61. On kohtualune süüdi mõistetud, siis asub kohus karistuse valikule.

§ 62. Karistuse valikul võtab sõjaväljakohus aluseks karistuse, mis selle süüteo jaoks ette nähtud Kriminaalseadustikus või Sõjaväe kriminaalseadustikus, kusjuures sõjaväljakohus võib neis seadustikkudes ettenähtud karistusi kõrgendada, määrates kõrgemaks karistuseks surmanuhtluse.

Kinnipidamiskaristuste määramisel tuleb sõjaväljakohtul silmas pidada Kriminaalseadustiku ja Sõjaväe kriminaalseadustiku üldosades ettenähtud vastavate karistuste piire.

Kriminaalseadustiku § 57 ja 58 kohaldamine ei ole sõjaväljakohtule kohustav.

§ 63. Süüdi mõistetud kohtualusele karistuse valikul toimib eesistuja § 60 kohaselt.

Hääle jagunemisel rohkemaks kui kaheks arvamuseks, milledest ükski ei ole saanud otsustavat enamust, arvatakse kohtualusele raskema arvamuse poolt antud hääled lähema vähemraske arvamuse poolt antuiks, kuni saavutatakse otsustav enamus.

§ 64. Asitõenditeks olevate asjade, kuriteo läbi saadud asjade ja kohtukulude kohta sõjaväljakohus seisukohta ei võta.

§ 65. Tehtud otsuse eesistuja valmistab kirjalikult. Otsuses märgitakse:

- 1) ülema nimetus, kes sõjaväljakohtu moodustas, ja käskkirja number, aasta ning kuupäev;
- 2) sõjaväljakohtu nimeline koosseis;
- 3) otsuse tegemise aasta ja kuupäev;
- 4) kohtualuse auaste, nimi, isa- ja perekonnanimi;
- 5) kas kohtualune mõistetakse õigeks või süüdi, viimasel juhtumil — milliste Kriminaalseadustiku või Sõjaväe kriminaalseadustiku paragrahvide järgi ja milline karistus määrati.

Otsusele kirjutavad alla eesistuja ja kõik liikmed.

Otsus võidakse kirjutada ka istungi protokolli (§ 66) lõppu. Sel juhtumil käesoleva paragrahvi punktides 1—3 tähendatud andmeid otsuses ei ole vajalik märkida.

Otsuse kuulutab eesistuja kohe pärast otsuse valmimist kõigi istungi-ruumis viibijate püsti seistes ja kohtualuse juuresolekul.

Pärast otsuse ettelugemist eesistuja kuulutab sõjaväljakohtu istungi lõpetatuks.

§ 66. Iga sõjaväljakohtus arutamisel oleva asja kohta kirjutatakse eraldi kohtuliikme või asjaajaja poolt istungi protokoll. Protokolli märgitakse:

- 1) ülemuse nimetus, kes sõjaväljakohtu moodustas, ja käskkirja number, aasta ning kuupäev;
- 2) kohtuistungi aasta ja kuupäev, istungi koht, kohtu nimeline koosseis ja istungi avamise kellaaeg;
- 3) kohtualuse auaste, nimi, isa- ja perekonnanimi ning seaduste paragrahvid, mille järgi teda süüdistatakse;
- 4) kohtualuse kaitsja ja tõlgi, kui need olemas, nimed ja perekonnanimed;
- 5) lühike, kuid selge asja arutamise kirjeldus, eriti kas kohtualune tunnistas ennast süüdi või mitte; millised tunnistajad üle kuulati, kes neist vande all, kes vandeta; millised protokollid või muud dokumendid avaldati;
- 6) kohtualuse ja ta kaitsja palved;
- 7) mida palus kohtualune viimases sõnas;
- 8) kohtu määrused;
- 9) kohtuotsuse kuulutamise aeg (aasta, kuupäev ja kellaaeg).

Protokollile kirjutavad alla eesistuja ja protokollija.

4. peatükk.

Sõjaväljakohtu otsuste kinnitamine ja otsuste täitmine.

§ 67. Sõjaväljakohtu otsused esitatakse kinnitamiseks kohe pärast otsuse kuulutamist.

§ 68. Otsused, millega on mõistetud surmanuhtlus, kuuluvad Sõjavägede Ülemjuhataja kinnitamisele.

Sõja ajal võib Sõjavägede Ülemjuhataja eeltähendatud otsuste kinnitamise õiguse anda diviisiülematele või nendest kõrgematele ülematele.

§ 69. Otsused, millega kohtualune on õigeks mõistetud või millega on mõistetud muu karistus kui surmanuhtlus, kuuluvad sõjaväljakohtu moodustanud ülema kinnitamisele, välja arvatud juhtum, kui süüaluse sõjaväljakohtu alla andmise otsustas kõrgem ülem ja viimane nõudis otsuse temale kinnitamiseks esitamist.

§ 70. Otsust kinnitav ülem on õigustatud otsust kinnitades kergendama süüdimõistetule määratud karistust.

§ 71. Kinnitamisega astub sõjaväljakohtu otsus seadusjõusse ja viiakse viivitamata täide.

Otsust kinnitaval ülemal on õigus mitte anda käiku surmanuhtlusele mõistetud isiku poolt esitatud armuandmise palvele, kui ta leiab, et kohtuotsuse viivitamatu täitmine on vajalik riigikaitse oluliste huvide või sõjaväe distsipliini või avaliku julgeoleku kaitseks.

Surmanuhtlusele mõistetud isiku poolt esitatud armuandmispalvele käigu andmise korral lükatakse sõjaväljakohtu otsuse täitmine edasi.

Surmanuhtlus, mis mõistetud sõjaväljakohtu poolt, viiakse täide maha-laksmise läbi sõjaväeülema korraldusel.

Sõjaväljakohtu otsuste täideviimist korraldab sõjaväljakohtu moodustanud ülem. Kodanlikkudes vangistusasutistes täideviimisele kuuluvad kinnipidamiskaristused viiakse täide lähema kodanliku prokuratuuri esindaja kaudu.

§ 72. Sõjavägede Ülemjuhatajal on õigus kinnipidamiskaristuste täideviimist sõja ajal edasi lükata kuni sõja lõpuni.

§ 73. Sõjaväeülem, kes kinnitas sõjaväljakohtu otsuse, võtab seisukoha asja juurde võetud asitõendite ja süüteo läbi saadud asjade kohta, kohaldades seejuures neid eeskirju, mis Sõjaväekohtute seadustikus sõjaväeülema kohta ette nähtud kriminaaljälitamise lõpetamise või peatamise või süüaluse distsiplinaarkorras karistamise juhtumite jaoks.

§ 74. Asjus, kus sõjaväljakohtu otsus kinnitati, jäävad kohtukulud riigi kanda. Tekkinud kulude tasumist korraldab sõjaväljakohtu otsuse kinnitanud ülem, võttes seejuures juhtnõõriks Sõjaväekohtute seadustikus kohtukulude kohta ettenähtud eeskirjad.

§ 75. Kui vastav sõjaväeülem sõjaväljakohtu otsust ei kinnita, siis saadab ta toimiku Sõjaväe Kõrgemasse Kohtusse.

§ 76. Paragrahvi 75 korras Sõjaväe Kõrgemasse Kohtusse tulnud asju arutab Sõjaväe Kõrgem Kohus sisuliselt terves ulatuses ja selles korras, mis seatud apellatsiooni-esitistega sissetulnud asjade arutamise jaoks. Enne arutamisele võtmist võib Sõjaväe Kõrgem Kohus neis asjus vajaduse korral korraldava istungi määrusega teha vastavale sõjaväeülemale, politseile või sõjaväekohtu-uurijale ülesandeks koguda täiendavaid andmeid. Neis asjades karistuste määramisel ei ole Sõjaväe Kõrgem Kohus seotud sõjaväeülemate seisukohtadega ning Sõjaväe Kõrgemal Kohtul on käesoleva seaduse § 62 tähendatud õigused.

5. peatükk.

Asja uuendamine.

§ 77. Seadusjõusse astunud sõjaväljakohtu süüdimõistvate otsuste peale võib esitada asja uuendamise palveid ja ettepanekuid.

Asja uuendamise seaduslikkudeks põhjusteks loetakse:

- 1) mitme seadusjõusse astunud kohtuotsustega mitme isiku süüdimõistmine ühes ning samas ja seejuures niisuguses süüteo, mille kordasaatmine ühe süüdimõistetu poolt kõrvaldab selle kordasaatmise võimaluse teise poolt;
- 2) kellegi süüdimõistmine inimese surmamises, kes hiljem leitakse elavane, või mõnes muus süüteo, mis ei ole toimunud, ja üldse kohtule varem mitte teada olnud uute asjaolude avastumine, mis tõendavad kohtualuse süütust või millest selgub, et kohtuvea tõttu on määratud raskem karistus, kui seaduses on ette nähtud teo eest, mis kohtualune tõeliselt on korda saatnud;
- 3) nende dokumentide võltsimise avastumine või nende tunnistuste valeks osutumine, millele kohtuotsus on rajatud;
- 4) kohtu poolt tõendatud kohtunikkude omakasu või muud isiklikud huvid selles asjas, mille uuendamise kohta on esitatud palve või ettepanek.

§ 78. Asja uuendamise taotlemine, mis on rajatud kellegi süüdistamisele süüteo, kuulub ratuldamisele ainult pärast süüdistatava süüdimõistmist seadusjõusse astunud kohtuotsusega; kui aga kriminaaljälitamist tema vastu ei saa alata või see kuulub lõpetamisele, siis on asja uuendamine lubatav ainult siis, kui süütõendite puudulikkus ei ole takistuseks asja kohtulikule arutamisele.

§ 79. Asja uuendamise palvega võib esineda süüdimõistetu. On viimane aga surnud või vaimuhaige, siis eeltähendatud palveid võivad anda tema abikaasa, ülenevad ja alanevad sugulased, vennad ja õed.

Sõltumata eeltähendatud palveist võivad asja uuendamise ettepanekutega esineda sõjaväeülem, kes otsustas süüdimõistetu sõjaväljakohtu alla andmise, ja sõjaväeprokurör.

§ 80. Asja uuendamise palved ja ettepanekud esitatakse Riigikohtu Kriminaalosakonnale. Sõjaväeülemad esitavad oma ettepanekud Sõjaministri kaudu.

Asja uuendamise palved ja ettepanekud võetakse vastu vaatamata aegumisele või süüdimõistetu surmale.

§ 81. Palveis või ettepanekuis asja uuendamise põhjusena toodud andmete kontrollimiseks võib Riigikohus vajaduse korral teha sõjaväe või kodanliku kohtu uurijale ülesandeks üksikute eeluurimistoimetuste toimetamise.

§ 82. Riigikohtu Kriminaalosakond, tunnustades asja uuendamise palve või ettepaneku rahuldamisväärseks, tühistab vastava sõjaväljakohtu otsuse kas täiel määral või osaliselt ja, otsustades asja uuendada, saadab asja Sõjaväe Kõrgemale Kohtule arutamiseks.

§ 83. Asja uuendamise korral katkestatakse tühistatud kohtuotsusega määratud karistuse täitmine või täitmisele pööramine viivitamata ja vajaduse korral võetakse süüaluse vastu tarvitusele kuni asja uuestiotsustamiseni üks Sõjaväekohtute seadustikus ettenähtud tõkkeabinõudest.

§ 84. Asja uuendamise korras Sõjaväe Kõrgemasse Kohtusse tulnud asjadele kohaldatakse § 76 eeskirju.

§ 85. Kui sõjaväljakohtu otsusega süüdimõistetu on surnud või vaimuhaige, siis kaitseb uuendatud asja arutamisel tema õigusi mõne § 79 esimeses lõikes tähendatud isiku poolt volitatud või kohtu poolt määratud kaitsja.

§ 86. Uuendatud asjades tehtud otsuste peale võib esitada kassatsiooni-kaebusi ja -proteste üldkorras.

6. peatükk.

Lõppeeskiri.

§ 87. Käesoleva seaduse elluviimiseks ja teostamiseks on õigus anda vajalikke määrusi ja juhtnööre Sõjavägede Ülemjuhatajal.

II.

Käesolev seadus jõustub 15. mail 1938.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotab kehtivuse Ajutise Valitsuse poolt 25. märtsil 1919 vastuvõetud määrus väljakohtute üle (RT 1919, 19, 47).

Tallinnas, 13. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

J. Laidoner
kindral-leitnant
Sõjavägede Ülemjuhataja.

P. Lill
kindral-leitnant
Sõjaminister.

367. Laskeplatside seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 19. aprillil 1938.

I.

§ 1. Laskeplatside (-väljade, -radade, -galeriide) all mõistetakse maa- ja veetalasid ühes vastava õhuruumiga, mida käesoleva seaduse alusel kasutatakse laskmisteks, nagu laskmine tulirelvadest, torpeedo-, miini- ja pommiharjutused ja harjutused seoses sõjagaasidega.

Laskeplatsi sisse kuulub peale otseselt tule all oleva tuleruumi vajaduse korral ka julgestus- (ohtlik) maa-ala, kui see on ette nähtud.

Tarbe korral võidakse laskmisteks kasutada ja sulgeda vastavat õhuruumi ka eraldi.

§ 2. Laskeplatse võivad käesoleva seaduse alusel asutada sõjaväe, Sõjamineisteriumi, kaitseliidu, piirivalve ja politsei üksused ja asutised, metsaametkonna asutised ja muud riigiasutised, samuti omavalitsusasutised ning laskealal tegutsevad eraühingud ja -asutised kui ka eraisikud, kellel laskealal tegutsemine on vajalik elukutse tõttu või muudel mõjuvatel põhjustel.

§ 3. Alaliste laskeplatside avamist lubavad:

- 1) sõjaväe ja Sõjamineisteriumi üksustele ja asutistele ning koolidele — sõjaväeringkonnaülemad ja neile vastavate või neist suuremate õigustega ülemad;
- 2) kaitseliidule — Kaitseliidu ülem;
- 3) piirivalvele — Piirivalve ülem;
- 4) politseiametkonnale — politseiprefektid;
- 5) metsaametkonnale — Riigi Maade ja Metsade Talituse direktor;
- 6) muudele riigi- ja omavalitsusasutistele, laskealal tegutsevaile eraühingutele ja eraisikuile — vastavad politseiprefektid.

§ 4. Territoriaalmere- ja avalike sisevete alade arvamist alaliste laskeplatside alla ning laskmisteks vajaliku õhuruumi alalist sulgemist otsustab Sõjavägede Juhataja, ära kuulates Teedeministri arvamuse.

Sellekohane otsus avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 5. Maa- ja veetalade kasutamist ajutiste laskeplatsidena või viimaste osadena ning õhuruumide ajutist sulgemist laskmisteks otsustavad:

- 1) sõjaväe ja Sõjamineisteriumi üksustes ja asutistes — asjaomased rügemendiülemad õigustega ülemad;
- 2) kaitseliidus — maleva pealikud;
- 3) piirivalves — piirivalve jaoskonna ülemad;
- 4) politseis — politseiprefektid;
- 5) koolides — vastavad sõjaväeringkonnaülemad;
- 6) metsaametkonnas — vastavad metsaülemad.

§ 6. Laskmisi ulgumerel korraldatakse § 5 ettenähtud ülemate otsusel, kusjuures julgestust teostatakse vaatlusega.

§ 7. Alaliste laskeplatside piiride ja laskeaegade tähistamiseks võetakse tarvitusele järgmised abinõud:

- 1) laskeplatside maapiirid tähistatakse eriliste, nähtavatele kohtadele ülesseatud tähistamärkidega, nagu: tulbad, hoiatuslauad, tõkestustraat ja lipud; peale selle suuremate alaliste laskeplatside metsa või võsa läbivatele piirjoontele aetakse sisse 3—10 meetri laiused sihid;

- 2) laskeplatside veepiirid määratakse veeriba laiusega mööda kalda-joont teatavate punktide vahel või koordinaatidega või tähistatakse vastavate tähistega kaldal või vees, nagu: lipud, tähisvaiad ja toodrid;
- 3) laskeplatsi maa-ala läbivad teed suletakse piiritähistega või vastavate pealkirjadega varustatud hoiatustähistega või tõkestusabinõudega, nagu: põiklatid, põiktraat, hoiatuslauad ja lipud;
- 4) laskmiste ajaks asetatakse laskeplatsile või laskeplatsi lähedusse nähtavaile kohtadele:
 - a) päeval — punane lipp;
 - b) öösel — punane tuli.

Veetaladel öise hoiatussignaalina muudetakse vajaduse korral veeteede tähistele tule värvi.

§ 8. Juhtudel, kui laskmisi peetakse laskeplatsil või õhuruumis, mille piire ega laskeaegu pole võimalik määrata ega tähistada § 7 ettenähtud korras ja viisil, teostatakse julgestust vaatlusega.

§ 9. Ümbruskonna elanikele teatakse kohaliku politseivõimu või omavalitsusasutise ja kohaliku ajalehe kaudu laskeplatsi valdaja või kasutaja poolt:

- 1) alaliselt suletud laskeplatside asutamisest ja laskmiseks avamisest, nende piiridest ja tähistamisviisidest;
- 2) ajutiselt kasutatavate laskeplatside sulgemisaegadest, piiridest ja piiride tähistamisviisidest.

Territoriaalmere ja avalikkude sisevete sulgemisest, peale eelmises lõikes tähendatud teadaannete, teatakse Veeteede Talitusele avalikuks kuulutamiseks asjaosalistele. Samaks otstarbeks teatakse õhuruumi alalisest sulgemisest Teedeministeeriumi lennuasjanduse inspektorile.

§ 10. Ajutiste laskeplatside ümbruskonna julgeolekut tagatakse § 7, 8 ja 9 ettenähtud abinõudega, kusjuures laskeplatsi piiride tähistamine võib ära jääda.

§ 11. Laskeplatside alla sõjaväele vajalikke sobivaid maa- ja vee-alasid, kui neid ei ole võimalik rajada riigi päralt olevatel maa- ja vee-aladel, annab Sõjavägede Varustusvalitsuse ülema nõudmisel kohalik omavalitsus Kogukondliste koormatiste seaduse alusel — laagrite alla maa-alade andmise kohta käivate eeskirjade järgi.

Tasu määramise alused määrab Vabariigi Valitsus.

§ 12. Sõjaväe laskmisi võib teostada ka eramaa- või -veetaladelt ja eramaa- või -veetaladele, kokkuleppel maa- või veeala valdajatega, kuna laskmisteks üle eramaa- või -veeala ei ole valdaja nõusolek vajalik.

Kui eelmises lõikes tähendatud otstarbel maa- või veeala kasutamiseks valdajaga kokkulepet ei saavutata, siis võetakse vajalikud alad vastavate seaduste alusel sundkasutamisele võtmise või sundvõõrandamise korras.

§ 13. Kõigile isikuile, kes ei kuulu laskmist toimetava meeskonna või laskmist kontrolliva juhtkonna koosseisu, on keelatud ilma vastava loata:

- 1) viibida, loomi karjatada või laskmist muul viisil takistada:
 - a) alaliselt või ajutiselt kõrvalistele isikutele suletuks kuulutatud laskeplatsidel kogu sulgemisaja kestel;
 - b) ajutiselt kasutatavatel laskeplatsidel laskmiste ajal;

- 2) puudutada või korjata laskeplatsil või väljaspool laskeplatsi leiduvat laskemoona, nagu mürsud, miinid, käsigranaadid ja nende osad, samuti lõhkeaineid ja lõhkesütikuid, kui nende puudutamine või korjamine ei kuulu isiku teenistusalasse.

Punkt 2 alla ei kuulu käsirelvade, nagu püsside, kuulipildujate ja püstolite padrunid, millede leidja on kohustatud need toimetama § 14 tähendatud ametiisikute korraldusse.

§ 14. Kõigist § 13 p. 2 tähendatud laskemoona-leidudest on leidjad kohustatud viivitamata teatama lähema sõjaväeüksuse ülemale, kaitseliiduüksuse pealikule või politseivõimu esindajale.

§ 15. Kui laskmiste korraldajate poolt on täidetud käesolevas seaduses § 7, 9 ja 10 ettenähtud julgeoleku korraldamise nõuded, siis kahjud, mis on tekkinud laskmiste tõttu laskeplatsil või laskemoona keelatud puudutamise või korjamise tõttu, ei kuulu tasumisele, kui seejuures kahju-kannataja on rikkunud käesolevat seadust või tema alusel antud määrusi.

§ 16. Kõik alalised laskeplatsid registreeritakse:

- 1) sõjaväe ja Sõjaministeeriumi laskeplatsid — Sõjavägede Varustusvalitsuses;
- 2) kaitseliidu laskeplatsid — Kaitseliidu Peastaabis;
- 3) piirivalve laskeplatsid — Piirivalve Talituses;
- 4) metsaametkonna laskeplatsid — Riigi Maade ja Metsade Talituses;
- 5) koolide laskeplatsid — Haridusministeeriumis;
- 6) politsei- ja kõik muud laskeplatsid — Politseitalituses.

§ 17. Laskeplatside registreerimiseks saadetakse vastavale asutisele iga laskeplatsi kohta eraldi:

- 1) asetusplaan ja plaan;
- 2) permanentsete ehitiste loetelu ühes laskekohtade arvu märkimisega;
- 3) piiride tähistamise kirjeldus;
- 4) kes ja missugustest relvadest laskmisteks platsi kasutab.

§ 18. Käesoleva seaduse teostamiseks annab määrusi Sõjaminister kokkuleppel Siseministriga.

II.

Enne käesoleva seaduse jõustumist avatud laskeplatsid registreeritakse käesoleva seaduse kohaselt hiljemalt kolme kuu jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumise päevast.

III.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega. Tema jõustumisega kaotab kehtivuse Laskeplatside seadus (RT 1934, 66, 569).

Tallinnas, 19. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

J. Laidoner
kindral-leitnant
Sõjavägede Ülemjuhataja.

P. Lill
kindral-leitnant
Sõjaminister.

368. Sihtasutisele „Loosi Paranduskodu“ alusvara määramise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 13. aprillil 1938.

§ 1. Alkoholikute ravimiseks ja hooldamiseks asutatavale sihtasutisele „Loosi Paranduskodu“ antakse tasuta alusvaraks Võrumaal, Loosi vallas asu-
vast endise Loosi riigimõisa maast, kinnistu nr. 108, eraldatav maakoht nr. A-14
ühes päraldistega.

§ 2. Asutatava sihtasutise põhikirja koostab Siseministeerium Siht-
asutiste seaduse alusel ja korras.

§ 3. Paragrahvis 1 tähendatud maakoht kinnistatakse sihtasutise nimele
Põllutööministri poolt allakirjutatud teadaande põhjal, millele lisandatakse
Põllutööministri ja sihtasutise esindaja poolt allakirjutatud leping ja kinnista-
tava maakoha plaan.

Sihtasutise esindaja allkirja lepingul tõestab Põllutööministeerium Riigi-
maade omanduseks andmise seaduses ettenähtud korras.

§ 4. Käesoleva seaduse alusel sihtasutisele „Loosi Paranduskodu“
maakoha omandiks andmise toimingud on vabad kõigist lepingu sõlmimisega
ja kinnistamisega seotud riigimaksudest.

§ 5. Käesoleva seaduse alusel omandiks antavat kinnisvara võib siht-
asutis pantida ja koormata kolmandate isikute kasuks ainult Põllutööministri
nõusolekul.

§ 6. Sihtasutise „Loosi Paranduskodu“ likvideerimisel läheb käesoleva
seaduse alusel alusvaraks antud maakoht ühes päraldistega tagasi riiklikku
maatagavarasse.

Tallinnas, 13. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

A. Tupits
Põllutööminister.

369. Vabariigi Valitsuse otsus 12. aprillist 1938.

Kinnitada väljaveetava piima ja koore kontrolli teostamise kulude
katteks võetava erimaksu normiks, arvates 15. aprillist 1938, 1 sent igalt
väljaveetavalt 25 kilogrammilt piimalt või 4 kilogrammilt koorelt.

Alus: Piima ja piimasaaduste väljaveo kontrolli teostamise sea-
duse (RT 1937, 69, 578) § 9.

Riigihoidja K. Päts.
Põllutööminister A. Tupits.
Riigisekretär K. Terras.

370. Tuletõrjeliikmetele ja Tuletõrje seaduse § 29 põhjal abiksnõutud isikutele pensioni ja toetusraha arvestamise aluste määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 8. aprillil 1938.

Alus: Tuletõrje seaduse (RT 1936, 39, 304) § 21.

§ 1. Tuletõrjeliikmetele ja Tuletõrje seaduse § 29 põhjal abiksnõutud isikutele, kes on kaotanud töövõime ajutiselt või jäädavalt, osaliselt või täiesti tuletõrje teenistuskohuste täitmisel või selle tagajärjel saadud haavade, vigastuste või haiguste läbi, samuti ka tuletõrje teenistuskohuste täitmisel kannatada saanute perekonnaliikmetele kannatada saanute surma korral arvutatakse riigi- ja omavalitsusametnikkude ja -teenijate kohta kehtivate seaduste alusel määratav pension ja toetusraha Riigiteenijate tasude seaduse § 3 (RT 1937, 82, 666) toodud tabeli I kohaselt vastavalt sama seaduse § 2 (RT 1935, 31, 262) näidatud rajoonidele järgmistest palkadest:

- 1) korpuse pealiku abidele ja asetäitjatele ning nendega ametikohalt võrdsetele tuletõrjeliikmetele — VIII palgaastme järgi;
- 2) brigaadipealikutele ja nendega ametikohalt võrdsetele tuletõrjeliikmetele — IX palgaastme järgi;
- 3) brigaadipealiku abidele ja asetäitjatele ning nendega ametikohalt võrdsetele tuletõrjeliikmetele — XVI palgaastme järgi;
- 4) divisjonipealikutele, nende abidele ja asetäitjatele ja kompaniipealikutele ning nendega ametikohalt võrdsetele tuletõrjeliikmetele — XIX palgaastme järgi;
- 5) kompaniipealikute abidele ja asetäitjatele ja rühmapealikutele ning nendega ametikohalt võrdsetele tuletõrjeliikmetele XXI palgaastme järgi;
- 6) rühmapealikute abidele ja asetäitjatele ja salgapealikutele ning nendega ametikohalt võrdsetele tuletõrjeliikmetele — XXVII palgaastme järgi;
- 7) salgapealikute abidele ja asetäitjatele ning nendega ametikohalt võrdsetele tuletõrjeliikmetele — XXVIII palgaastme järgi;
- 8) kõigile teistele tuletõrjeliikmetele — XXIX palgaastme järgi;
- 9) Tuletõrje seaduse § 29 põhjal abiksnõutud isikutele — XXX palgaastme järgi.

Teenistuskohuste täitmisest tingitud või selle tagajärjel saadud haavade ja vigastuste tagajärjel saadud tervisriikete ajal, mis takistavad töötamist, on esimese löike punktides 1—9 tähendatud tuletõrjeliikmetel ja abiksnõutud isikutel õigus saada toetusrahana ka haigusraha Riigiteenijate, -tööliste ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse alusel. Haigusraha makstakse töötamist takistavate tervisriikete ajal alates seitsmendast haiguspäevast.

Käesoleva paragrahvi esimese löike punktides 1—9 tähendatud tuletõrjeliikmete ja abiksnõutud isikute surma korral teenistuskohuste täitmisest tingitud või selle tagajärjel saadud haavade või vigastuste tagajärjel antakse ühekordse toetusrahana matuseraha Riigiteenijate, -tööliste ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse alusel.

Haigusraha ja matuseraha arvutatakse käesoleva paragrahvi esimeses löikes tähendatud palkadest. Haigusraha ja matuseraha maksmist toimetab kohalik omavalitsus. Omavalitsuste poolt tasutud haigusraha ja matuseraha tasub Siseministeerium omavalitsustele aasta jooksul.

Punktides 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 8 tähendatud ametikohtadega võrdsed tuletõrjeliikmete ametikohad määrab kindlaks Siseminister.

§ 2. Käesoleva määruse kohaldamisel loetakse tuletõrje teenistuskohuste täitmiseks tuletõrjeliikmete tegevus tuletõrjujana kas vastavate eeskirjade alusel või ülemuse või pealiku korraldusel järgmistel juhtudel:

- 1) kahjutuli, järelkustutus- ning koristustööd ja valve põlengu kohal;
- 2) tuletõrje õppus, harjutus, paraad, võistlus ja manööver;
- 3) tuletõrje- ja õhukaitsehäire;
- 4) valve teostamine tuleõnnetuste vältimiseks rahvakogumistel, kus see valve on ette nähtud;
- 5) tuletõrje veo- ja liiklemisvahendite, tulekustutusriistade ja nende lisavarustise, teadete edasiandmise ja vastuvõtmise vahendite, tuletõrje varustise, pritsimajade ja -kuuride ning voolikute kuivatamise seadeldiste ja veevõtukohtade valmistamine, ehitamine, ülevaatus, korrahoid, katsetamine, parandamine ja puhastamine;
- 6) abiandmine politsei nõudel kodanliku õhukaitse tegevuses, loodusjõuliste ja muude suuremate õnnetuste, samuti ka avalikku julgeolekut ja korda ähvardavate hädaohtude puhul;
- 7) tegevus tulekaitsekomisjonis ning ehitiste ja ehitisosade ülevaatusel tulekaitse seisukohalt;
- 8) tuletõrjeüksuse valvekord ja tegevusvalmisolek;
- 9) muude seaduse, määruse või tuletõrje-eeskirjaga pealepandud ülesannete täitmine, kui niisugune tegevus toimus seaduse, määruse või eeskirja vahenditult kohustusel või otsese ülemuse või pealiku korraldusel;
- 10) tegevus ajavahemikul ülemuse või pealiku korraldusse ilmunisest või kohuste täitmisele asumisest kuni ülemuse või pealiku korraldusest vabanemiseni või kohuste täitmise lõppemiseni;
- 11) teekonnal olek punktides 1, 3 ja 6 tähendatud tegevuse juurde.

Tuletõrje seaduse § 29 põhjal abiksnoõtud isikutele loetakse tuletõrje teenistuskohuste täitmiseks nende tegevus eelmise löike punktis 1 tähendatud korral ühes teekonnaga p. 11 kohaselt.

§ 3. Tuletõrjeliikmetele, kes on kaotanud töövõime ajutiselt või jäädavalt, osaliselt või täiesti tuletõrje teenistuskohuste täitmisel või selle tagajärjel saadud haavade, vigastuste või haiguste läbi enne Tuletõrje seaduse ja selle seaduse põhjal antud määruste alusel teostatud tuletõrje ametikohtade ümbernimetamist või uute ametikohtade ellukutsumist ja kellele ei ole veel määratud pensioni või toetusraha, arvutatakse pension või toetusraha järgmiselt:

- 1) ühisele juhatajale või komando juhatajale, nende abidele ja asemikkudele — § 1 p. 4 järgi;
- 2) ühingu varahoidjale ja tema abile, jaoskondade juhatajatele ja nende abidele ning adjutantidele — § 1 p. 5 järgi;
- 3) kõigile teistele tuletõrjeliikmetele — § 1 p. 8 järgi.

Käesolevas paragrahvis näidatud isikute surma korral arvutatakse samade palkade järgi ka nende perekondade pensionid ja toetusrahad.

Tallinnas, 8. aprillil 1938.

Riigihoidja K. Päts.
Siseminister K. Eenpalu.
Riigisekretär K. Terras.

371. Tuletõrje tegevuse juhtimise korralduse määruse täiendamise ja muutmise määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 8. aprillil 1938.

Alus: Tuletõrje seaduse § 10 (RT 1938, 34, 282).

I.

Tuletõrje tegevuse juhtimise korralduse määruse (RT 1936, 98, 779) § 9 täiendatakse punktidega 7, 8, 9 ja 10, mis pannakse kehtima ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

- § 9. Korpuse pealik on korpuse tegelik juht. Korpuse pealik eriti:
- 7) valitseb korpuse varasid ja korraldab arvepidamist;
 - 8) otsustab varade omandamist, võõrandamist, pantimist ja kohustustega koormamist;
 - 9) sõlmib lepinguid korpuse nimel ning annab välja volikirju asjaajamiseks kohtutes ja asutistes;
 - 10) palkab korpuse ametnikke ja teenijaid ning vabastab neid ametist.

II.

Sama määrust täiendatakse § 14¹ järgmises redaktsioonis:

§ 14¹. Kui tuletõrjebrigaadile on antud juriidilise isiku õigused, siis brigaadipealik peale eelmises (14) paragrahvis ettenähtud kohuste eriti:

- 1) valitseb brigaadi varasid ja korraldab arvepidamist;
- 2) koostab brigaadi aastaaruande, -eelarve ja tegevuskava ja esitab need prefekti kaudu korpuse pealikule kinnitamiseks;
- 3) otsustab eelarves ettenägemata kulusid korpuse pealiku nõusolekul;
- 4) otsustab varade omandamist, võõrandamist, pantimist ja kohustustega koormamist; kinnisvara ja raudvara omandamine, võõrandamine, pantimine ja kohustustega koormamine võib toimuda korpuse pealiku nõusolekul;
- 5) sõlmib lepinguid brigaadi nimel ning annab välja volikirju asjaajamiseks kohtutes ja asutistes;
- 6) palkab brigaadi ametnikke ja teenijaid ning vabastab neid ametist.

III.

Sama määruse § 12 ja 18 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 12. Tuletõrjebrigaadi tegelikuks juhiks on brigaadipealik. Brigaadipealikul on 2 abi, kes täidavad pealiku poolt antud ülesandeid ja vanuse järjekorras ta kohuseid, kui pealik on takistatud oma teenistuskohuseid täitmast.

§ 18. Tuletõrjekompaniide, -rühmade ja -salkade tegelikkudeks juhtideks on pealikud, kes nimetatud kohtadele järgmiselt:

- 1) kompaniipealikud ja nende abid — korpuse pealiku poolt brigaadipealiku ettepanekul, kes enne ettepaneku tegemist kuulab ära vastava linna- või alevi- või vallavanema arvamuse;
- 2) rühma- ja salkapealikud ja nende abid ning divisjonipealikud ja nende abid — brigaadipealiku poolt divisjonipealiku ettepanekul.

IV.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 8. aprillil 1938.

Riigihoidja K. Päts.
Siseminister K. Eenpalu.
Riigisekretär K. Terras.

372. Riigihoidja otsus nr. 280.

8. aprillil 1938.

Põltsamaa linna ja Uue-Põltsamaa valla administratiiv-piiride muutmise kohta.

Alus: Vene Seisuste Seaduse (VSK IX k. 1899, järg 1912) § 689 lisa.

1. Viljandimaa Uue-Põltsamaa vallast eraldada ja arvata 1. maist 1938 Põltsamaa linna administratiiv-piirkonda riigi tagavaramaa krundist nr. A-48 4,230 ha suurune maa-ala piires, nagu see näidatud vannutatud maamõõtja A. Toom'i poolt 25. jaanuaril 1938 valmistatud ja nr. 252 all registreeritud Põltsamaa linna administratiiv-piiride muutmise plaanil lit. „A“ all.

2. Põltsamaa linna administratiiv-piirkonnast eraldada ja arvata 1. maist 1938 Uue-Põltsamaa valda 0,979 ha suurune maa-ala piires, nagu see näidatud punkti 1. tähendatud plaanil lit. „B“ all.

3. Eelmistes (1 ja 2) punktides tähendatud maa-aladega lähevad Põltsamaa linnale ja Uue-Põltsamaa vallale vastavalt üle kõik seadustes ettenähtud avalikud õigused ja kohused nende administratiiv-piirkonda arvatud maa-alade ja seal asuvate elanike suhtes.

4. Punkt 1. tähendatud plaan hoida alal Siseministeeriumis.

K. Päts

Riigihoidja.

K. Eenpalu
Siseminister.**373. Elusloomade ja loomatoorsaaduste veomäärus.**

Antud Põllutöoministri poolt kokkuleppel Teedeministriga 8. aprillil 1938.

Alus: Loomataudide vastu võitlemise seaduse § 6 (RT 1925, 109/110, 56).

I.**1. peatükk.****Elusloomade veo üldeeskirjad.**

§ 1. Loomade hulka käesoleva määruse mõttes kuuluvad:

- 1) suurloomad: hobused, veised, eeslid ja nende risted;
- 2) väikeloomad: vasikad, sead, lambad, kitsed;
- 3) sulgloomad: haned, kanad, pardid jne.;
- 4) kiskjad ja metsloomad.

Käesoleva määruse eeskirjad ei ole maksvad sõjaväe hobuste veo ja veoabinõude kohta.

§ 2. Loomataudide vastu võitlemise seaduse § 10 loetletud taude põdevate või neis taudides kahtlaste loomade vedu raud-, vee-, õhu- ja maanteedel on keelatud.

Sarnaste taudiste või taudikahtlaste loomade vedu tapamajadesse või raviausutistesse võib lubada ametlik veterinaararst Loomataudide vastu võitlemise määruse ning Veterinaarosakonna direktori korralduste kohaselt.

§ 3. Loomataudide pärast suletud piirkondades asuvaist taudivabadest majapidamistest päritolevate loomade vedu raud-, vee- ja maanteedel on lubatud ainult varustatult ametlikkude veterinaararstide ja sõjaväes sõjaväe-veterinaararstide poolt väljaantud tervisetunnistustega.

Kui loomataudide pärast pole kehtimas erilisi üldkitsendusi, on loomade vedu kõikidel liiklemisteedel lubatud tervisetunnistusega.

Loomataudide pärast suletud piirkondadest on Veterinaarosakond kohustatud teatama Politseitalitusele, Teedeministeeriumile ning vastavatele jõuvankrite registreerimisasutistele, ära näidates, missuguste loomaliikide ja loomatoorsaaduste vedu vastavast piirkonnast on keelatud. Samasuguse teate on kohustatud kohalik ametlik veterinaararst saatma kohalikule politsei komissarile, oma ametipiirkonnas asuvate veoliinide pidajatele, jaama-ülematele ning sadamakaptenitele.

Ametlikkude veterinaararstide asukohad teatab Veterinaarosakond Raudteede Talitusele ja Veeteede Talitusele.

§ 4. Paragrahvis 3 ettenähtud tervisetunnistused antakse Veterinaarosakonna poolt kindlaksmääratud vormis ja need peavad sisaldama:

- 1) väljaandmise aja;
- 2) loomaomaniku perekonnanime, nime ja elukoha;
- 3) loomade kirjelduse või eritunnuste loetelu;
- 4) täpsed andmed loomade tervisliku seisundi kohta.

Tunnistus peab varustatama väljaandja allkirja ja ametpitsatiga.

Tervisetunnistuse väljaandmisega seotud kulud kannab loomade omanik vastavalt Veterinaarosakonna direktori poolt kindlaksmääratud tasunormidele.

§ 5. Tervisetunnistuse kehtivus loomade veoks vastu võtmiseks on 3 päeva, arvates väljaandmise päevast. Loomade tervisejuurdluste läbiviimiseks on loomaomanik kohustatud ametlikule veterinaararstile vähemalt 24 tundi varem teatama kavatsetavast loomade veost, ära näidates loomasaadetise asukohta, üksuste arvu, laadimisaja ja -kohta ning saadetise sihtkohta.

Loomade laadimisel veoabinõule, peab veoks vastuvõtja märkima tervisetunnistusele laadimiskoha nimetuse ja kuupäeva.

§ 6. Veetavaid loomi võib ametlik veterinaararst maanteel igas kohas, raudteel igas jaamas ja laeval igas sadamas üle vaadata. Ülevaatus toimub loomi mahalaadimata ja raudteel rongi liikumist takistamata. Järelevaatamisele kuuluvad ka loomade jootmis- ja söötmisnõud.

§ 7. Politsei ja veoabinõude juhid ning võimaluse korral jaamakorraldajad on kohustatud jälgima käesolevas määruses ettenähtud loomade veo- nõuete täitmist ning abistama ametlikku veterinaararsti tema ametikohuste täitmisel.

2. peatükk.

Veoruumid ja veoabinõud.

§ 8. Suurloomade veol raudteel võib keskmisi veiseid, s.o. kelle puusanukkide laius, mõõdetuna kahe äärmise välispunkti vahel, on 50—60 sm, laiarööpmelisel teel vagunisse paigutada 10, keskmisest suuremaid veiseid 8; kitsarööpmelisel teel 17-tonnilistesse vagunitesse keskmisi veiseid 9, ning keskmisest suuremaid 6, ja 10-tonnilistesse vagunitesse keskmisi veiseid 8 ning keskmisest suuremaid 5. Keskmisest vähemaid veiseid võib laadida vagunisse keskmistega võrreldes 2 looma võrra enam.

Hobuseid võib laiarööpmelisel teel vagunisse paigutada 8, kitsarööpmelisel teel 17-tonnilistesse vagunitesse 6 ning 10-tonnilistesse vagunitesse 4.

Suurloomade laadimisel veoautodele ja laevadele tuleb hobusele arvestada 2,4—3,5 m², veisele 1,3—2,0 m² põranda pinda.

§ 9. Sigade, lammaste, kitsede ja vasikate laadimisel vagunisse, laevale või veoautole tuleb arvestada põranda pindala peekonse jaoks 0,4 m², pekisigadele suuruse järgi 0,5—0,6 m², vasikatele 0,4 m² ning lammastele ja kitsedele 0,3 m².

Rannasõidu laevades võib paragrahv 8 ja 9 nimetatud loomi laadida arvul, mis Veeteede Talituse poolt iga laeva kohta eriti kindlaks määratakse.

Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes nimetatud loomi võib üksikloomadena vedada ka vastavates kastides.

§ 10. Pörsaste veoks peab tarvitatama kaste, mille kaanelaudade vahe on 5 sm ja külgedel kaks 3 sm laiust vahet või 5 sm läbimõõduga augud õhu juurdepääsu võimaldamiseks.

Sulgloomi võib vedada kastides või korvides, millel on võimaldatud küllaldane õhu juurdepääs.

Pörsaste ja sulgloomade veo kastide mitmes kihis laadimine on lubatud ainult tingimusel, et kastid on kindla põhjaga ja nende vahele pandud liistudega on moodustatud ülemise kasti põhja ja alumise kasti kaane vahel 3 sm kõrgune õhuruum.

Väike- ja sulgloomade veoabinõud peavad olema niivõrd avarad, et loomad saaksid vabalt maha heita ja üles tõusta.

§ 11. Mitmet liiki väike- ja sulgloomade veo juures peavad üksikud liigid olema paigutatud üksteisest eraldi, kusjuures kuldid tulevad paigutada üksikult kastidesse või veoruumi eraldatud osasse.

Keelatud on:

- 1) loomi raudteel, veoautol või laeval vedada üksteise külge seotult või kokkuseotud jalgadega;
- 2) maanteedel jalgsi-aetavate loomade pead siduda jala külge.

Väikeloomade ja sulgloomade jalgu võib kokku siduda ainult siis, kui neid veetakse üksikloomadena taluvankreil, regedel või saanidel.

§ 12. Kiskjaid metsloomi lubatakse vedada raudpuurides või tugevates puukastides või kinnistes vankrites, silmas pidades looma liigile vastavaid eritingimusi. Mittekardetavaid metsloomi võib vedada ka lahtiselt.

§ 13. Veoautodel ja laevadel veetavate loomade kaitseks ilmastiku vastu, peavad veoabinõud olema kaetud katuse või kindla presendiga. Külgeinad peavad olema nii kõrged, et loomad ei saaks päid üle seina ulatada. Külgeina ja katuse vahe peab talvel ja vilude ilmadega kaetud olema riidega või presendiga.

Autoga loomade veol peab sõidukijuht vältima järske tõukeid loomade vigastamisest hoidmiseks.

3. peatükk.

Loomade laadimine ja vedu.

§ 14. Loomade laadimiseks peab olema raudteejaamadel, tapamajadel, laevadel ja autodel tarvilise laiusega kaitselattidega varustatud laadimisillad. Raudteel võivad laadimisillad olla kaitselattideta. Sildade kallak ei tohi olla suurem, kui 1:8 ja nende ülemisel pinnal peavad olema ümmarguste servadega põiklatid. Veolaevadel peab olema ka tõstevinnad vöödega või kastidega. Laadimisel tuleb kõigiti hoolitseda, et loomi ei piinataks ega vigastataks.

Loomade omanik või saatja on kohustatud hoolitsema loomade korraliku laadimise ja asetamise eest veovahenditele.

§ 15. Peale loomade kinnitamise abinõude, käsi- ja vahepuude on loomade omanikul või saatjal lubatud teha oma kulul abinõusid loomade saatmise hõlbustamiseks, kuid nii et veoabinõud selle läbi ei saaks rikutud. Veiste ja hobuste kinnitamiseks tuleb tarvitada tugevast materjalist päitseid, varustatud tugeva, kahest harust koosneva kinnitamisnööri või rihmaga. On keelatud veiseid siduda sarvipidi.

§ 16. Rongide, laevade ja veoautode juhid peavad andma koha loomade saaturile, kelle ülesandeks on loomade eest hoolitsemine, nende söötmine ja jootmine. On tarvilik saaturi viibimine loomade juures, tuleb ta sinna asetada. Veoautodega veetavate loomade saaturite arvu kohta kohaldatakse jõuvankrite kohta kehtivate seaduste ja määruste eeskirju.

Kui raudteel saatejaamast sihtjaamani pole ette näha loomade ümberlaadimist, võib kuni 3 suur- või 15 väikelooma ja sulgloomi veoks vastu võtta ka saaturita. Samuti on lubatud otseselt tapamajadele saadetavaid sigu vedada saaturita. Saaturita veol loomadele tekkinud kahjude eest raudtee ei vastuta.

§ 17. Loomi, kelle vedu kestab üle 6 tunni, peab enne laadimist joodetama, samuti ka teel söödetama ja joodetama. Jootmine raudteel toimub jaamades, mis raudteevalitsuse poolt on selleks määratud. Taudikahtlased loomad, kui niisuguseid veetavate loomade hulgas peaks ilmnema, tuleb joota pärast terveid loomi, ning pärast nende jootmist künad ja panged desinfitseerida. Sihtjaamas või -punktis tuleb mahalaadida esmalt ter- ved loomad, lõpuks haiged või taudikahtlased.

Künade, pangede, laadimis- ja veoabinõude desinfitseerimise kohta annab juhiseid ametlik veterinaararst.

§ 18. Üle 12 tunni teel viibimise korral peab loomadel toiduks kaasas olema: igale hobusele vähemalt 8 kg, igale veisele 15 kg, igale lambale, vasikale ning kitsele 2 kg heinu öö-päeva kohta, piimavasikatele tarvilisel määral piima ning sigadele kartuleid või jahu ja pörsastele ning sulgloomadele vastavat toitu. Loomadele allapanuks peab loomade omanik või saatja omal kulul andma kas õlepõhku, liiva, saepuru või turvast.

Sõnniku ja muude jätete väljaheitmine veoriistast liikumise ajal, välja arvatud laevad väljaspool territoriaalvett, on keelatud.

§ 19. Veolaevad peavad loomade teel jootmiseks varustatud olema magedavee tagavaraga, arvates igale suurloomale vähemalt 20 liitrit ja igale väikeloomale vähemalt 5 liitrit öö-päeva kohta. Loomade jootmiseks peab olema tarvilisel arvul pangesid ja künasid.

§ 20. Kui loomade veol raud- või maanteedel tuleb ette haigestumisi või surmajuhte, on saatur kohustatud sellest viibimata teatama veoabinõu juhile ning raudteel jaamakorraldajale. Veoabinõu juht on kohustatud sündmusest teatama lähemale ametlikule veterinaararstile või politseile, raudteel jaamakorraldaja aga sellele jaamakorraldajale, kus ametlik veterinaararst asub lähemal ning võimalikul korral viimase välja kutsuma.

Loomade arstimisega seosesolevad kulud, välja arvatud taudi ja taudi- kahtluse juhud, kannab loomade omanik või saatja.

§ 21. Veo-aja kestel surnud loomi on lubatud maha laadida ainult sihtjaamas või sihtkohas ja ametliku veterinaararsti korraldusel, kes peale arstlist järelevaatust korraldab taudi surnud looma korjuse hävitamist, koostab vastava protokollu ning teeb korraldused veoabinõude desinfitseerimiseks ja taudi levimise ärahoidmiseks.

Taudi surnud loomakorjuse hävitamisega seotud kulud kannab Veterinaarosakond.

4. peatükk.

Loomatoorsaaduste vedu.

§ 22. Loomatoorsaaduste hulka käesoleva määruse mõttes kuuluvad:

- 1) inимtoiduks määratud värske, soolatud ja suitsetatud liha, loomade siseorganid ja sulatatud rasv;
- 2) sulatamata rasv, puhastatud ja puhastamata maod, sooled, põied ja veri;
- 3) kondid, kabjad, sarved, töötlemata nahad, pesemata ja puhastamata villad, karvad, jõhvid ja harjased;
- 4) loomakorjused.

§ 23. Taudide pärast suletud piirkondadest või majapidamistest on keelatud ametliku veterinaararsti tunnistuseta võtta vastu veoks raud-, vee-, õhu- ja maanteedel § 22 loetletud loomatoorsaadusi.

Taudivabadest piirkondadest on lubatud § 22 nimetatud loomatoorsaadusi, välja arvatud loomakorjused, veoks vastu võtta ametliku veterinaararsti tervisetunnistuseta.

Loomakorjuse vedu võib toimuda ainult ametlikkude veterinaararstide tervisetunnistuste alusel ning korjuse sissepakkimine peab sündima veterinaararsti juhatuse kohaselt.

Veterinaarosakond võib keelata paragrahvis 22 punkt 3 nimetatud loomatoorsaadustega koos vedada teisi aineid.

§ 24. Paragrahvis 22 punkt 1 nimetatud loomatoorsaadusi võib laevades, raudteel ja veoautodel vedada ainult pakitult puhtasse valgesse riidesse, jutesse, roguskisse, kastidesse, tünnidesse või muudesse nõudesse ja neid ei ole lubatud paigutada ühte ruumi või veovahendisse lõhnavate ainetega, elusloomadega või teiste paragrahvis 22 p. 3 ja 4 nimetatud loomatoorsaadustega.

Värskeid lihakehi või nende osi võib raudteel vedada ka ülesriputatult puhtates ja lõhnata vagunites, mille luukaugud on kaetud tiheda putukakindla traatvõrguga.

§ 25. Tapetud loomakehade ja nende osade (värskeliha) laialivedu linnades, alevites ja alevikkudes on lubatud selleks eriti sisseseatud veoriistades, mille veokastid on seestpoolt kaetud inglistinaga tinutatud plekiga. Liha tuleb veokasti asetada nii, et ta üle ääre ei ulataks ja pealt katta kaanega või puhta valge riidega ja presendiga.

Üksikute tapetud loomade lihakehi või nende osi võib maanteedel vedada ka harilikkudel vankritel, saanidel ja regedel. Sarnased lihakehad või nende osad peavad olema pakitud puhtasse valgesse riidesse.

§ 26. Suitsetatud ja kuiva soolaliha võib vedada kastidesse, puhtasse valgesse riidesse või roguskisse pakitult.

§ 27. Sulatamata rasva, verd ja puhastamata magusid, sooli ja põisi on lubatud vedada ainult veekindlates püttides, tünnides, plekknõudes või raudvaatides, puhastatud magusid, sooli ja põisi aga korvides või kastides.

§ 28. Töötlemata nahku võib vedada lahtiselt pakkideks keeratult, nõõridega kokkuseotult või kastidesse või tünnidesse pakitult. Väikloomade karusnahku võib vedada hästi kuivatatult ka riidesse või roguskisse pakitult või nõõridega kinniseotult.

Sarvi, kapju, konte võib vedada ainult pehmetest lihaosadest puhas-tatult.

Villu, karvu ja harjaseid võib vedada riidest kottides või muul viisil kindlasti sissepakitult.

§ 29. Loomatoorsaadused, mis omavad tundemärke või mille kohta tekib kahtlus, et nad on pärit loomadelt, kes põdesid põrnataudi, kohise-vat muhutadai, veremürgitust, tatitaudi või lammaste rõugeid, tuleb viibi-mata ametliku veterinaararsti või politsei valve all ära hävitada põletamise teel. Hävitada tuleb ka pakkimisel tarvitatud materjal. Põletamise ja hävi-tamise kulud kannab Veterinaarosakond.

5. peatükk.

Veoriistade ja veoabinõude puhastus ja desinfektsioon.

§ 30. Vagunid, laevad, veoautod ja muud veoriistad ning veoabinõud, mida tarvitati elusloomade veoks, tuleb pärast igakordset tarvitamist puhas-tada, vaatamata sellele, kas loomad olid terved, taudihaiged või taudikaht-lased.

Puhastamise all tuleb mõista veoriistasse kogunenud jätete, nagu sõn-niku, toidujätete, õlgede, põhu jne. kõrvaldamist ja sellele järgnevat veo-riista või -abinõu pesemist.

Samuti tuleb puhastada ka loomade laadimiseks, söötmiseks ja muuks otstarbeks tarvitatud sisseseadete ja abinõusid. Hoiuabinõudes veetavate loomade veo korral pole pesemine sunduslik.

§ 31. Kui ametlik veterinaararst veetavate loomade või loomatoor-saaduste juures kindlaks teeb mõne Loomataudide vastu võitlemise seaduse § 10 loetletud taudi või taudikahtlase juhu, toimub veoriistade või -abi-nõude, laadimissildade ja muude sisseseadete puhastamine ja desinfitseeri-mine ametliku veterinaararsti poolt korraldatud viisil ning tema või polit-sei järelevalve all. Sama puhastus ja desinfektsioon peab toimuma veol rois-kunud loomatoorsaaduste veo puhul.

Taudihaigete või taudikahtlaste loomade sõnnik, toidujätted, aluspõhk jne. tuleb veterinaararsti nõudel maha matta vähemalt 1 m sügavusse või ära põletada.

§ 32. Veoriistade puhastus ja veterinaararsti poolt ettekirjutatud desinfektsioon sünnib veoriista omaniku või kasutaja kulul ja peab teostuma selleks määratud kohal hiljemalt 24 tundi, raudteel hiljemalt 48 tundi, pärast loomade või paragrahvis 22 p. 3 ja 4 nimetatud loomatoorsaaduste väljalaadimist. Kui veoriista omanik või kasutaja ei täida seda kohustust, korraldab veterinaararst desinfektsiooni omaniku või kasutaja arvel. Kulud tasub esialgu Veterinaarosakond, kuna need hiljem sisse nõutakse veoriista omanikult või kasutajalt.

Avallikkude ja eksporttapamajade juures, kuhu loomi veoriistadel elu-salt kokku veetakse, peab olema veoabinõude puhastamise võimalus.

§ 33. Vaguneid on lubatud ettevaatuse abinõude käsitlemisel ühes nende sisseseadega puhastamisele ja desinfitseerimisele saata neisse jaama-desse, kus olemas vastav sissesead. Säärasel juhul tuleb mõlemapoolsetele vaguni ustele kleepida valge plakat pealkirjaga „Desinfitseerimisele“. Plakat kõrvaldatakse pärast vaguni desinfitseerimist.

Välismaalt tagasitulevad kaubavagunid, milles veeti loomi või § 22 nimetatud loomatoorsaadusi, tuleb igal juhul puhastada ja desinfitseerida selles piiri jaamas, mille kaudu nad riigi piirile tagasi jõuavad.

§ 34. Veoabinõude desinfitseerimiseks tarvitatakse:

- 1) veeauru vähemalt 100°C juures;
- 2) keeva vett;
- 3) lubjapiima 25% (1 kg lupja : 4 liitri vee peale);
- 4) kloorlubja piima 20% (1 kg kloorlubja : 5 liitri vee peale);
- 5) sublimaadi lahu 0,1—0,2%;
- 6) formaldehüüdi lahu 1% või formaliinlahu 2,5%;
- 7) chloramiini lahu kuni 3%;
- 8) sooda lahu 1—3%;
- 9) seebikivi lahu 1—3%;
- 10) kreoliini lahu 5—10%;
- 11) soola- või väävelhappe lahu kuni 2%.

Desinfitseerimisviisi ja vahendid määrab ametlik veterinaararst silmas pidades Loomataudide vastu võitlemise seaduse § 10 loetletud taude.

§ 35. Ametlikud veterinaararstid, politsei ja võimaluse korral liiklemisametnikud on kohustatud valvama selle järele, et loomade ja loomatoorsaaduste veol täidetaks Loomataudide vastu võitlemise seaduse ja käesoleva määruse eeskirju.

§ 36. Ametlikkudel veterinaararstidel ja politseil on õigus keelata loomade ja loomatoorsaaduste laadimist veoabinõudele või veoriistadele ja vedu juhtudel, kui laadimine ja vedu ei toimu käesoleva määruse eeskirjade kohaselt.

II.

Käesoleva määruse jõustumisega kaotab kehtivuse Loomade ja loomatoorsaaduste veomäärus (RT 1925, 149; 1930, 7, 43; 1931, 50, 393; 1931, 103, 731 ja 1933, 84, 618).

Põllutööminister A. Tupits.

Veterinaarosakonna direktor K. Lind.

374. Elusloomade ja loomatoorsaaduste sisseveo, transiidi ja väljaveo määrus.

Antud Põllutööministri poolt 8. aprillil 1938.

Alus: Loomataudide vastu võitlemise seaduse § 6 (RT 1925, 109/110, 56).

I.

1. peatükk.

Üldeeskiri.

§ 1. Käesoleva määruse alla kuuluvad:

- 1) kõik elusloomad, eluslinnud ja mesilased;
- 2) sulatamata rasv, puhastatud ja puhastamata maod, sooled ja põied ning veri;
- 3) kondid, kabjad, sarved, töötlemata nahad ning nahatükid, pesemata ja puhastamata villad, karvad, jõhvid, harjased, vaha ja kunstkärjed.

2. peatükk.

Loomade ja loomatoorsaaduste sissevedu ja transiit.

§ 2. Loomade ja lindude, välja arvatud koerad, kassid ja toalinnud, sisseveoks ja transiidiks peab importööril olema vastav luba Veterinaarosakonnalt.

Veterinaarosakond võib loa andmisel üles seada tingimusi sisseveetavate ja transiitloomade päritolu ja loomadele kaasa antavate veterinaar-sanitaarsete tunnistuste kohta.

Veterinaarosakond võib keelduda andmast sisseveo ja transiidi luba kõigi nende loomade jaoks, kes on pärit maadest, mille kohta on osakonnal andmeid, et seal esineb vastavale loomaliigile ohtlikke taude või mille kohta puuduvad andmed, et antud maa oleks loomataudivaba.

§ 3. Elusloomi kui ka loomatoorsaadusi (§ 1) on lubatud sisse tuua ja transiteerida Põllutööministri poolt kindlaksmääratud raudteejaamade, sadamate ja muude piiripunktide kaudu ning nad alluvad, välja arvatud plombeeritud vagunites transiidina saadetavad loomatoorsaadused, sissetoomisel veterinaar-kontrollile, mida teostavad piiri-veterinaararstid.

Keelatud on transiidiks määratud loomi ja loomatoorsaadusi piiri-veterinaararsti loata veoabinõult maha laadida muuks otstarbeks, kui laadimiseks raudteelt laevale ja vastupidi.

§ 4. Sisseveetavad loomad peavad olema varustatud veterinaar-sanitaarsete tunnistustega, mis on välja antud päritolu maa riikliku või riigi poolt selleks volitatud veterinaararsti poolt ja peavad tõendama: 1) et tunnistuses nimetatud loomad ei ole taudihaiged, taudikahtlased ega külgehakkamiskahtlased, 2) ei ole viimase kuue kuu jooksul põdenud veiste katku (pestis bovim), veiste kopsutaudi (pleurapneumonia contagiosa bovim), suu- ja sõrataudi (aphthae epizooticae), sigade katku (pestis suum), sigade kopsutaudi (septicaemia suum), tatitaudi (malleus), marutaudi (lyssa vel rabies), hobuste nakkavat verevaesust (anaemia infectiosa equorum), lamaste rõugeid (variola ovinae), nakkavat nurisünnitust — brutselloosi (brucellosis), kargtaudi (exanthema coitale paralyticum), sulgloomade katku (pestis avium), sulgloomade koolerat (cholera gallinarum), papagoi haigust (psittacosis), mesilaste pahaloomulist haudemädanikku (tekitaja Bac. larvae), mesilaste lesttaudi (tekitaja agarapis Wodii) ja nosemataudi (tekitaja Nosema apis) ja 3) on pärit majapidamisest ja piirkonnast, mille kohta pole kehtimas mingisuguseid veterinaar-politseilisi kitsendusi ning milles viimase kuue kuu kestel pole ilmsiks tulnud ülalnimetatud taude ega pole nad samuti kokkupuutunud ülalnimetatud taudikahtlaste loomadega. Punktis 2 avaldatud taudide nimekirjast võetakse arvesse ainult neid taude, mille suhtes vastavad loomad on vastuvõtlikud.

Veterinaar-sanitaarses tunnistuses peab olema ära tähendatud tunnistuse väljaandmise aeg ja väljaandja veterinaararsti ametinimetus, loomade transpordi viis, loomade kirjeldus ning vajaduse korral eritunnusmärk, mis võimaldab eksimatult ära tunda tunnistuses nimetatud loomi. Kollektiivtunnistustega võivad olla varustatud ainult need loomad, mis sihitud ühele adressaadile.

Käesoleva paragrahvi eeskirju võib Veterinaarosakond laiendada teistele praegu tuntud või tundmatutele taudidele ja haigustele, mille tõrje toimub loomataudide vastu võitlemise seaduse ja vastavate määruste alusel.

§ 5. Käesoleva määruse paragrahvis 1 p. 2 nimetatud loomatoorsaadusi on lubatud sisse vedada varustatult ainult säärase veterinaar-sanitaarsete tunnistustega, mis tõendavad, et saadeti on pärit avalikkudes või riiklikkudes tapamajades tapetud loomadelt ja et loomad on enne ja pärast tapmist veterinaararsti poolt järele vaadatud ning terveks tunnustatud.

Paragrahv 1 p. 3 nimetatud loomatoorsaadusi on lubatud sisse vedada säärase veterinaar-sanitaarsete tunnistustega, mis tõendavad, et saadused

on pärit taudivabadest loomadest ja saastumata haigusidudest, mis võiksid kanduda inimestele ja loomadele.

§ 6. Paragrahvides 4 ja 5 nimetatud veterinaar-sanitaarsed tunnistused peavad kandma Eesti konsuli tähendust, et tunnistus on antud riikliku veterinaararsti poolt, keda asjaomane valitsusasutis selleks on volitanud.

Veterinaar-sanitaarse te tunnistuste viseerimine ei ole nõutav nende maade kohta, kellega sõlmitud vastastikuse kokkuleppe kohaselt on loobutud viseerimise nõudest vastastikusel alusel.

§ 7. Sisseveetavaid loomi ja loomatoorsaadusi on keelatud piiri- või tollipunktides veoabinõudelt maha laadida ja sisemaale lasta enne, kui piiri-veterinaararst on saadetise üle vaadanud ja mahalaadimise või sisemaale saatmise lubanud ning selleks tarvilise tunnistuse välja andnud.

Piiri-veterinaararstide volitustega veterinaararstide nimes teeb Veterinaarosakond teatavaks Piirivalvevalitsusele ja tolliametkonnale.

§ 8. Leiab piiri-veterinaararst sisseveetavate loomade hulgas loomi, kes on niisugused taudihaiaged või taudikahtlased, mille tõrje on korraldatud Loomataudide vastu võitlemise seaduse alusel, keelab ta loomade mahalaadimise või sisemaale edasisaatmise ära ja teeb korralduse nende tagasi saatmiseks. Osutub tagasisaatmine võimatuks, saadab piiri-veterinaararst loomad politsei valve all tapmiseks avalikku tapamajja, silmas pidades taudihaigete loomade käsitlemise kohta antud eeskirju. Loomade tagasi saatmine kui ka lihakstapmine toimub importööri kulul.

Piiri-veterinaararstil on õigus keelduda andmast mahalaadimise ja sisemaale saatmise luba (§ 7) nende loomade ja loomatoorsaaduste jaoks, mis-sugustel pole kaasas § 4, 5 või 6 nõuete kohaseid veterinaar-sanitaarseid tunnistusi. Erandjuhtudel on piiri-veterinaararstil õigus neid loomatoorsaadusi, millised loetletud käesoleva määruse paragrahvis 1 p. 3 lubada maha laadida ning sisemaale vedada, kui omaniku soovil ja kulul on teostatud nende desinfektsioon.

§ 9. Sisseveetavad hobused, eeslid ja nende risted, veised, lambad, kitsed ja sead paigutatakse piiri-veterinaararsti poolt enne väljaandmist karanteeni, kus nad taudide suhtes järeleuuritakse. Kõik karanteeni ja ter-visejuurdlustega seosesolevad kulud kannab importöör.

Eelmises lõikes toodud nõude alla ei kuulu loomad, keda transporditakse tapamajadesse tapmiseks.

Piiri-veterinaararstil on õigus paigutada karanteeni või määrata veterinaararstlise valve alla kõiki sisseveetavaid loomi, kui neil pole kaasas veterinaar-sanitaarseid tunnistusi või kui need on puudulikud.

§ 10. Sissetoodud loomade eest ei maksta nende surma ega sundusliku hukkamise korral Loomataudide vastu võitlemise seaduses ettenähtud kahjutasu, kui sissetoodud loomadel tuleb ilmsiks mõni loomataud enne alamalnimetatud tähtaega, arvates sisseveo päevast:

1) veiste katk (Pestis bovum)	enne	21 päeva
2) veiste kopsutaud (Pleurapneumonia contagiosa b.) „	90	„
3) tiisikus (veistel) — Tbc bovum	180	„
4) põrnataud (Anthrax)	21	„
5) marutaud (Lyssa)	180	„
6) suu- ja sõrataud (Aphthae epizooticae)	21	„
7) veiste ja põtrade taud (Septicaemia bov.)	14	„
8) tatitaud (Malleus)	180	„

- 9) kohisev muhutaud (Gangraena emphysematosa) . enne 14 päeva
 10) nakkav nurisünnitus (Brucellosis) „ 120 „
 11) sigade punataud (Rusiopathia suum) „ 14 „
 § 11. Mõne ohtliku loomataudi levimisel välisriikides, kust karta taudi sissetoomist, pannakse loomade ja loomatoorsaaduste sisseveo kohta kehtima erikord.

3. peatükk.

Loomade ja loomatoorsaaduste väljavedu.

§ 12. Loomi ja loomatoorsaadusi (§ 1) on lubatud välja vedada samade raudteejaamade, sadamate ja muude piiripunktide kaudu, mille kaudu on lubatud nende sissevedu (§ 3).

§ 13. Isikud, asutised ja ettevõtted, kes soovivad Eestist välja vedada loomi ja loomatoorsaadusi, peavad piiri-veterinaararstilt võtma sellekohase veterinaar-sanitaarse tunnistuse, mis peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) väljaandja veterinaararsti perekonnanimi, nimi ja ametinimetus;
- 2) tunnistuse andmise koht ja kuupäev;
- 3) saadetise omaniku perekonnanimi, nimi ja aadress;
- 4) väljaveo viis (laeval, raudteel, postiteel jne.) ja sihtkoht;
- 5) üksuste arv ja kirjeldus või erimärgid; loomatoorsaaduste väljaveo korral pakendite arv, erimärgid ja kaal;
- 6) saadetise päritolu ja veterinaar-sanitaarne seisukord.

Veterinaar-sanitaarne tunnistus antakse välja sihtmaa või inglise, prantsuse või saksa keeles, silmas pidades sihtmaa nõudeid, millistest informeerib piiri-veterinaararsti Veterinaarosakond.

§ 14. Piiri-veterinaararst on kohustatud väljaveoks määratud loomade ja loomatoorsaaduste saadetisi üle vaatama enne veterinaar-sanitaarse tunnistuse väljaandmist ja otsuse tegemisel silmas pidama kõiki Loomataudide vastu võitlemise seaduse ja selle seaduse alusel antud määruste eeskirju.

§ 15. Keelatud on välja anda veterinaar-sanitaarseid tunnistusi juhtudel:

- 1) kui väljaveoks määratud loom või loomad on taudihaiged või taudi-kahtlased, sõnnikused, haiged, vigastatud või muul põhjusel välja-veoks kõlbmatud. Väikesed kriimustused ja kerged haavad ei takista tunnistuse väljaandmist;
- 2) kui loomatoorsaaduste saadetised on kas puudulikult puhastatud, konserveeritud või pakitud ja kui saadetiste juures esineb rikkinemise tundemärke.

§ 16. Isikud, asutised ja ettevõtted, kes loomi ja loomatoorsaadusi saadavad välismaale, peavad esitama vastavale tolliametile või tolliametnikule piiri-veterinaararsti poolt väljaantud veterinaar-sanitaarse tunnistuse eestikeelse teisendi, milleta on keelatud saadetist lasta üle piiri.

§ 17. Kui väljaveoks määratud loomade saadetisest taudi, taudikahtluse või mõnel muul põhjusel tuleb maha jätta üksikloomi või keelata kogu saadetise väljavedu, on loomade omanik kohustatud loomade jaoks muretsesema omal kulul talliruume, toitu ja talitajaid.

II.

Käesoleva määruse jõustumisel kaotab kehtivuse Elus karusloomade sisseveo määrus (RT 1933, 8, 62).

Põllutööminister A. Tupits.

Veterinaarosakonna direktor K. Lind.

**375. Põllutööministri otsus 9. aprillist 1938 Kalanduskoja maksu-
määrade kinnitamise kohta.**

Kalanduskoja seaduse (RT 1936, 10, 63) § 43 alusel kinnitan Kalanduskoja heaks võetavate maksude määrad 1938/1939 majandusaasta kohta Kalanduskoja täiskogu otsusega 22. maist 1937 vastuvõetud kujul, mille järgi maksustatakse:

1) kõik välismaalt importeeritud püünised ja püüniste materjalid —
a) igasugused kalapiüünised ja kalapiüüniste osad igasuguste kalapiüüniste valmistamiseks (noodad, võrgud, mõrrad, õngenöörid, käsiõngeladid, õnged jne.),

b) võrgulina igasugune,

c) vähemalt kuuekordne puuvillane lõng, igasugune,
— maksumääraga 5 senti kilogrammilt;

2) kodumaal valmistatud vähemalt kuuekordne puuvillane lõng, mis müügile lastakse siseturul — maksumääraga 5 senti kilogrammilt;

3) kõik kalapaadid, s.o. paadid, mis ei ole ette nähtud lõbusõiduks, veoks (erand kala) ja muuks riigi- ja omavalitsusasutiste poolt ettenähtud otstarbeks — maksumääraga:

a) sõude- ja purje-kalapaadid pikkusega alla 3,6 m (12 jalga) — 50 senti paadilt,

b) sõude- ja purje-kalapaadid pikkusega üle 3,6 m (12 jalga) — 1 kr. paadilt,

c) mootorpaadid — 3 kr. paadilt.

Põllutööminister A. Tupits.

Põllumajanduse Osakonna direktor K. Liidak.

**376. Postiametkonna arvepidamise ja aruandmise juhtnööride
muudatus.**

Antud Teedeministri poolt kokkuleppel Majandusministriga ja Riigikontrolö-
riga 9. aprillil 1938.

Alus: Arveseaduse § 6 (RT 1936, 96, 763) ja Arvepidamise ja aruandmise
üldise korra määruse § 4 ja 101 (RT 1938, 24, 201).

I.

Postiametkonna arvepidamise ja aruandmise juhtnööride (RT 1937, 19,
157) § 21 ja 31 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

21. Postiametkonna materjalsed varad jagunevad majanduse ala ja tehnilise ala varandusteks ja materjalideks. Materjalide sekka kuuluvad ka tarbeasjade tagavarad.

31. Kirja- ja postitalud ning erakirjakastide pidajad on varustatud postimaksevahendite avansiga, mis neile antud kohalikust vallavalitsusest Postivalitsuse direktori poolt määratud ülemmäära piirides. Avanss tõestatakse vallavalitsuse poolt antud avansitunnistusega, mis kirja- või postitalus või erakirjakasti pidaja juures hoitakse avansiga ühises hoiukohas. Vahendeid avansi täienduseks ostab kirja- või postitalu või erakirjakasti pidaja lähemast postkontorist või agentuurist.

Pm-vahendite üldavanss kirja- ja postitalude ning erakirjakastide pidajate varustamiseks määratakse ja antakse vallavalitsusele viimase ettepanekul kohalikust postkontorist. Vallavalitsusele antud avansid arvestatakse postkontori kassakaustikus.

II.

Samad juhtnöörid täiendatakse uute paragrahvidega 1¹, 2¹, 2², 6¹, 25¹, 25², 25³ ja 26¹ ning § 23 uue (neljanda) lõiguga järgmises redaktsioonis:

1¹. Postiametkonna arvekeskkohaks on Posti-Telegraafi-Telefoni Valitsus (lühendatult Postivalitsus). Temale alluvad arvepidamise suhtes (arveabikohtadena) kõik postiametkonna asutised.

2¹. Postiametkonna arvekesk- ja -abikohtade arveraamatud registreeritakse ja kinnitatakse Materjalide Kesklao poolt.

Andmed registreeritud ja kinnitatud arveraamatute väljaandmise kohta teatatakse Riigikontrollile kohe pärast aastatagavarade väljasaatmist ja täiendavatel saatmistel — kord kuus.

Kartoteeküsteemis peetavad talituslikud registrid, arvestikud, arvelehed ja -kaardid varustatakse arvekohta pitseriga nende tarvitusele võtmisel.

2². Igas asutises peetakse arveraamatute register, milles registreeritakse kinnitatud arveraamatute saamine, tarvitusele võtmine ja tarvituselt kõrvaldamine (raamatute lõpetamine). Samas registris arvestatakse ka maksukäsuplanketid ja kviitungiraamatud (nummerdatud plankettidega).

6¹. Kviteerimine toimub posti, telegraafi, telefoni ja raadio määrustikes ettenähtud korra järgi. Tarvitatakse aga Postivalitsuse direktori määramisel üldvormi kohaseid kviitungiraamatuid (nummerdatud plankettidega) — toimub kviteerimine üldkorra järgi.

25¹. Kõlbmatukstunnustatud varandused peetakse varandusraamatus arvel kuni nende müümiseni, hävitamiseni, mõnele teisele asutisele üleandmiseni või materjalidena arvestamiseni. Materjalide Kesklao peetakse niisuguste varade arvestamiseks eriraamat või materjalide raamatus eriarve.

25². Mitmesse aita, lattu jne. paigutatud üht sorti materjalid arvestatakse ühiselt (ühes arves), kuid arve juures tähendatakse, kus need materjalid asuvad.

25³. Dokumentidele, mis on aluseks varanduste või materjalide arvestamisel, märgitakse muuseas vastava raamatu või nimestiku nimetus, kuupäev ja järje number või lehekülje nr., mille all vastav vara on arvestatud.

26¹. Postivalitsuse kuu-bilanss saadetakse Riigikontrollile hiljemalt aruandekuule järgneva teise kuu 15. päevaks. Märtsikuu bilanss saadetakse koos aasta-aruannetega.

23 (neljas lõik). Postkontoritele nende piirkonna telefoniseadmete korrashoiuks antud tehnilised esemed arvestatakse postkontori majanduse ala materjalide raamatus. Esemed arvestatakse arvuliselt — nomenklatuurhinnaga.

III.

Samade juhtnööride § 2 esimene lõik kustutatakse.

IV.

Käesolev juhtnööride muudatus loetakse kehtivaks alates 1. aprillist 1938.

Tallinnas, 9. aprillil 1938.

Teedeminister N. Viitak.

377. Välisministeeriumi teadaanne.

Välisministeerium teatab, et Eesti ja Ungari vahel 29. aprillil 1929 sõlmitud kaubandus- ja laevanduskonventsioonile lisaks Tallinnas 2. detsembril 1937 allakirjutatud lisaprotokolli (RT 1937, 100) ratifikatsioonikirjad vahetati Budapestis 1. aprillil 1938 ning seega nimetatud lisaprotokoll, vastavalt oma artiklile 3, jõustus 1. aprillil 1938.

Tallinnas, 8. aprillil 1938.

Välisminister Fr. Akel.

378. Välisministeeriumi teadaanne.

Välisministeerium teatab, et Helsingis 1. detsembril 1937 allakirjutatud vaimse koostöö konventsiooni (RT 1938, 1) ratifikatsioonikirjad vahetati Tallinnas 8. aprillil 1938 ning seega nimetatud konventsioon, vastavalt oma artiklile 17, jõustub 8. mail 1938.

Tallinnas, 8. aprillil 1938.

Välisminister Fr. Akel.

379. Tariifinõukogu otsus 8. aprillist 1938 Poola-Läti-Eesti raudteede vahelise otseühenduse kaubaveotariifi nr. 178 muutmise ja täiendamise kohta.

(Protokoll nr. 440, p. 2.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 1923, 106, 82).

I.

Poola-Läti-Eesti raudteede vahelise otseühenduse kaubaveotariifis nr. 178 (RT 1936, 62, 534, täiendused RT 1937, 36, 339 ja RT 1937, 80, 660) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

2. osas, 4. peatükis, kaupade nimekirjas ja klassifikatsioonis:

Tariif täiendatakse uue järjekorra numbriga 74a:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
74a	Przedmioty gospodarstwa domowego używane (meble, pościel, bielizna, ubrania, książki, naczynia kuchenne i stołowe, narzędzia, środki żywności, opał itp.) wysyłane przy przesiedleniach i nadane do przewozu ze wskazaniem łącznej wagi przesyłki	Majakraam, pruugitud (mööbel, voodid, pesu, riided, raamatud, köögi- ja lauad, nõud, tööriistad, toiduained, kütteained jne.), mis antakse veoks ühest elukohast teise asumisel, näidates saadetise kogukaalu	v.s. 5 10	P P3a P3b	III 11a 11b	— — —	— — —	7 8 9	7 8 9	7 8 9

Järjekorra nr. 80 ühes märkusega 1) ja kõigi tariifiklassidega kustutatakse.

Järjekorra nr. 114 ühes märkustega 2) ja 3) punkt 1 juurde ja märkustega 1), 2), 3) punkt 2 juurde kustutatakse ja pannakse kehtima ühes uute märkustega 2), 3), 4) järgmises redaktsioonis:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
114	Wozy meblowe: 1) w stanie pròżnym (jednak łącz- nie z przyborami- do ładowania lub ochrony przesyłki) 2) załadowane (przedmiotami używanyymi gospo- darstwa domowe- go, wysyłanymi przy przesiedleniach)	Mööblivankrid: 1) tühjad (ka ühes laadimise- ja saadetise kait- seabinõudega) 2) laetud, ühes pruugitud ma- jakraamiga ühest eluko- hast teise asu- misel veo kor- ral	5 P3a ²⁾ 10 P3b ²⁾ 15 P3b ²⁾	11a ²⁾ 11b ²⁾ 11b ²⁾	— — —	— — —	— — —	4 ³⁾ 5 ³⁾ 6 ³⁾	10 11 12	— — —
		5 P3a 10 P3b 15 P3b	11a 11b 11b	— — —	— — —	— — —	8 ³⁾ 9 ³⁾ 10 ³⁾	12 ⁴⁾ 12 ⁴⁾ 12 ⁴⁾	— — —	— — —

2) Poola raudteede veomaks arvutatakse tõelikult kaalult, kuid vähemalt 2000 kg eest igalt mööblivankrilt.

3) Veo puhul platvormil arvutatakse veomaks Läti teosa eest tariifi 2. osa 2. peatüki § 12 eeskirjade kohaselt.

4) Veomaks arvutatakse 10000 kg eest, tõelikku kaalu arvesse võtmata.

3. osas, ptk. I, alljaotuses c) kustutatakse eriveotariif nr. 3.

5. osa, artikeltariifid, täiendatakse uute artikeltariifidega nr. 12 ja 102:

Artikeltariif nr. 12.

Wyroby młynarskie ze zboza i zi- | Tera- ja kaunvili, jahvatatud
aru straczkowych

Maksvuse ulatus.

Maksev sihituses Poolast Eestisse (Helsingisse).

Kohaldamise tingimused.

Saadetised veetakse kinnistes vagunites (vt. tariifi 1. osas lisa 1B).

Jaamadest	Jaamani	Helsingi sadam
	Tariifiühikud 100 kg eest	
	10 ja 15 t	
Lwów		0,809
Lwów Kleparów		0,809
Lwów Podsamcze		0,809

Artikeltariif nr. 102.

Ryby: sandacze (także w lodzie)
świeże i mrożone z pos. 78, p. 2.
Ryby słodkowodne świeże, mrozo-
ne i solone z pos. 78, p. 8a

Kalad: kohad, värsked (ka jääs) ja
külmutatud, pos. 78, p. 2.
Kalad, magedavee, värsked, külmu-
tatud ja soolatud, pos. 78, p. 8a).

Maksvuse ulatus.

Maksev sihituses Eestist (ka Helsingist) Poolasse.

Kohaldamise tingimused.

Saadetised antakse veoks suurkiiruse-saadetistena.

Tartu jaamast kuni jaamadeni	Suur- kiiruse väike- saade- tised tõelikult kaalult	Suurkiiruse vagunsaadetised			Kui Poola raudteedel on vedu toimunud reisi- või kiirrongidega, siis kõr- gendatakse kõrvaltoodud maksumäärad igalt 100 kg järgmiselt		
		5 t	10 t	15 t	väike- saadeti	5 t	10 ja 15 t
1	2	3	4	5	6	7	8
Białystok Centr.	1,324	1,121	0,934	0,888	0,076	0,168	0,135
Łódź Fabryczna	1,625	1,395	1,145	1,099	0,107	0,237	0,188
Łódź Kaliska	1,630	1,400	1,148	1,102	0,107	0,238	0,188
Warszawa Gdańska	1,516	1,295	1,069	1,023	0,096	0,212	0,169
Warszawa Główna	1,525	1,304	1,075	1,029	0,097	0,214	0,170
Warszawa Wilenska	1,507	1,287	1,062	1,016	0,095	0,210	0,167
Warszawa Wschodnia	1,516	1,295	1,069	1,023	0,096	0,212	0,169
Wilno	0,957	0,788	0,678	0,632	0,040	0,085	0,071
Valga jaamast kuni jaamadeni							
1	2	3	4	5	6	7	8
Białystok Centr.	1,236	1,044	0,866	0,828	0,076	0,168	0,135
Łódź Fabryczna	1,537	1,318	1,077	1,039	0,107	0,237	0,188
Łódź Kaliska	1,542	1,323	1,080	1,042	0,107	0,238	0,188
Warszawa Gdańska	1,428	1,218	1,001	0,963	0,096	0,212	0,169
Warszawa Główna	1,437	1,227	1,007	0,969	0,097	0,214	0,170
Warszawa Wilenska	1,419	1,210	0,994	0,956	0,095	0,210	0,167
Warszawa Wschodnia	1,428	1,218	1,001	0,963	0,096	0,212	0,169
Wilno	0,869	0,711	0,610	0,572	0,040	0,085	0,071
Helsingi sadamast ku- ni jaamadeni							
Białystok Centr.	1,653	1,387	1,163	1,110	0,076	0,168	0,135
Łódź Fabryczna	1,954	1,661	1,374	1,321	0,107	0,237	0,188
Łódź Kaliska	1,959	1,666	1,377	1,324	0,107	0,238	0,188
Warszawa Gdańska	1,845	1,561	1,298	1,245	0,096	0,212	0,169
Warszawa Główna	1,854	1,570	1,304	1,251	0,097	0,214	0,170
Warszawa Wilenska	1,836	1,553	1,291	1,238	0,095	0,210	0,167
Warszawa Wschodnia	1,845	1,561	1,298	1,245	0,096	0,212	0,169
Wilno	1,286	1,054	0,907	0,854	0,040	0,085	0,071

II.

Käesolev otsus loetakse kehtivaks 15. aprillist 1938.

Tariifinõukogu eesistuja Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.

380. Tariifinõukogu otsus 8. aprillist 1938 eriveotariifi nr. 185 muutmise kohta.

(Protokoll nr. 440 p. 3.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 1923, 106, 82).

I.

Eriveotariifi nr. 185 (RT 1938, 33, 273) § 3 kolmas lõige muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

Tagasisõidul sihtjaamaks võib olla ka mitte esialgne lähtejaam.

II.

Käesolev otsus jõustub avaldamisega Riigi Teatajas.

Tariifinõukogu eesistuja Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.

381. Tariifinõukogu otsus 8. aprillist 1938 raudtee reisijate- ja pagasiveotariifi nr. 189 täiendamise kohta.

(Protokoll nr. 440 p. 4.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 1923, 106, 82).

I.

Raudtee reisijate- ja pagasiveotariif nr. 189 (RT 1938, 28, 233) täiendatakse uue paragrahviga 21a:

§ 21a. Sõidud kongressidele, koosolekutele, päevadele, suvilaagritesse ja lühiajalistele kursustele:

- 1) Üldtähtsusega kongressidele, koosolekutele, päevadele, suvilaagritesse ja lühiajalistele (kestvusega alla 6 päeva) kursustele sõitjaile asjaomase ministri ettepanekul Teedeministri otsusel antakse 33% sõiduhinnaalandust normaaltariifi täispileti hinnast, võttes maksu puhkeaja täispileti hinna suuruses.
- 2) Sõidudokumendiks antakse pikaajaline puhkeajapilet. Need piletid on tagasisõiduks kehtivad vastava organisatsiooni tunnistusega p. 1 tähendatud üritusest osavõtu kohta. Tunnistuse vormi määrab Raudteede Talitus. Tunnistusega piletiga sõitjaga (tagasisõidul) talitatakse § 16 p. 7 ettenähtud korras.
- 3) Sõiduhinnaalanduse andmiseks teeb Raudteede Talitus Teedeministri otsuse kohaselt igal üksikul juhul vastava korralduse.

II.

Käesolev otsus jõustub 15. aprillist 1938.

Tariifinõukogu eesistuja Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.

382. Müügiks lubatud taimekaitsevahendite nimestik.

Antud Põllutööministeeriumi Põllumajanduse Osakonna direktori poolt
12. aprillil 1938.

Alus: Taimekaitse teostamise määruse (RT 1938, 21, 185) § 20.

A. Välismaal valmistatud:

1. Aretan (mürgine — sisaldab arseeni ja elavhõbedat), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
2. Areginal (mürgine — sisaldab neljaliskloorsüsinikku), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
3. Ceresan U. T. 1875. a. (kuivpuhis; mürgine — sisaldab elavhõbedat), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
4. Chrysanthol, Pflanzenschutzgesellschaft m. b. H., Hamburg.
5. Cyanogas G. (mürgine — sisaldab sinihapet), Deutsche Ges. für Schädlingbekämpfung m. b. H. Frankfurt a. M. Vertrieb: Tesch & Stabenow, Hamburg.
6. Dusturan, Pflanzenschutzgesellschaft m. b. H., Hamburg.
7. Gralit (mürgine — sisaldab kaltsiumarsenaati), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
8. Germisan (mürgine — sisaldab elavhõbedat), Fahlberg-List A. G. Chem. Fabriken, Magdeburg Südost.
9. Grodyl, „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
10. Hedit, „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
11. Höchst (Arbocol), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
12. Kaltsiumarsenaat (mürgine — sisaldab kaltsiumarsenaati), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
13. Kaltsiumarsenaat (mürgine — sisaldab kaltsiumarsenaati), Chem. Fabr. in Billwärd, vorm. Hell & Sthamer A. G. Hamburg — Billbrook.
14. Cuprinol, „Kymelia“ A. B. Kopenhagen.
15. Meritol (mürgine — sisaldab kaltsiumarsenaati), Schering-Kahlbaum A. G. Berlin.
16. Nosprasiit (mürgine — sisaldab vaskarsenaati), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
17. Rütgers (Wolmanisool) (mürgine — sisaldab fluornaatriumi), Allgemeine Holzimprägnierung, G. m. b. H., Berlin.
18. Solbar (mürgine — sisaldab baariumi), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
19. Nikopren (mürgine — sisaldab nikotiini), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
20. Thanalith (mürgine — sisaldab fluornaatriumi), Allgemeine Holzimprägnierung, G. m. b. H., Berlin.
21. Tinaarsenaat (mürgine — sisaldab tinaarsenaati), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.
22. Tinaarsenaat (mürgine — sisaldab tinaarsenaati), Chem. Fabr. in Billwärd, vorm. Hell & Sthamer A. G. Hamburg — Billbrook.
23. T-Gas (mürgine — sisaldab etüleenhapet ja söehapet), Deutsche Ges. für Schädlingbekämpfung m. b. H. Frankfurt a. M. Vertrieb: Tesch & Stabenow, Hamburg.
24. Urania roheline (mürgine — sisaldab vaskatsetaarseniiti), Pflanzenschutzgesellschaft m. b. H. Hamburg.

25. Uspulun (mürgine — sisaldab elavhõbedat), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.

26. Uspulun-Universal (mürgine — sisaldab arseeni ja elavhõbedat), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.

27. Zelio pasta (mürgine — sisaldab talliumsulfaati), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.

28. Zelio terad (mürgine — sisaldab talliumsulfaati), „Bayer“ J. G. Farbenindustrie A. G. Leverkusen.

29. Zyklon (mürgine — sisaldab sinihapet), Deutsche Ges. für Schädlingsbekämpfung m. b. H. Frankfurt a. M. Vertrieb: Tesch & Stabenow, Hamburg.

Märkus. Kaltsiumarsenaadi ja tinaarsenaadi ümberpakkijad on kohustatud Taimekaitse teostamise määruse (RT 1938, 21, 185) § 21 tähendatud erinimetuse või kaubamärgi registreerima Taimekaitse ja Seemnekontrolli Ametis.

B. Kodumaal valmistatud:

1. Aira pasta (mürgine — sisaldab 20% arseenhapet), „Floreal“ Tallinn.

2. Jofurol-Bad (mürgine — sisaldab nikotiini), C. F. Daugul, Tartu.

3. Kasoraan (mürgine — sisaldab arseeni), T. Ü. Taimehaiguste Katsejaam, Tartu.

4. Musratiin (patogeensed bakterid), Riiklik Seerumi Instituut, Tartu.

5. Nikotiinsulfaat „AKS“ (mürgine — sisaldab nikotiini), Keemiatööstus „Aks“, Tartu.

6. Phosphor-Pasta (mürgine — sisaldab fosforit), A.-s. Julius Lill, Tartu.

7. Pomocol, Keemiatööstus „Aks“, Tartu.

8. Pürotol, Keemiatööstus „Aks“, Tartu.

9. Pürotoltolm, Keemiatööstus „Aks“, Tartu.

10. Rotinol pasta (mürgine — sisaldab talliumsulfaati), Keemiatööstus „Aks“, Tartu.

11. Rotinol terad (mürgine — sisaldab talliumsulfaati), Keemiatööstus „Aks“, Tartu.

12. Usool, T. Ü. Taimehaiguste Katsejaam, Tartu.

13. Viljapuukarbolineum R. P. T. 33, A.-s. Esimene Eesti Põlevkivitööstus.

14. Viljapuukarbolineum „AKS“, Keemiatööstus „Aks“, Tartu.

15. Viljapuukarbolineum „Estoleum“, A.-s. Kiviõli.

16. Väevellubja vedelik „AKS“, Keemiatööstus „Aks“, Tartu.

Põllumajanduse Osakonna direktor K. Liidak.

Sekretär P. Väljataga.

383. Müügiks lubatud taimepritside nimestik.

Antud Põllutöoministeeriumi Põllumajanduse Osakonna direktori poolt 12. aprillil 1938.

Alus: Taimekaitse teostamise määruse (RT 1938, 21, 185) § 20.

Firma Jaan Otsa, Tartu:

1. Automaatne selgprits „Pomonella“ nr. 1, üldmaht 22 l.

2. Automaatne selgprits „Pomonella“ nr. 2, üldmaht 11 l.
3. Automaatne selgprits „Ameerika“ nr. 1, üldmaht 12 l.
4. Automaatne selgprits „Ameerika“ nr. 2, üldmaht 8 l.
5. Veetav viljapuuprits „Ahti“ ja selle pump eraldi.
6. Veetav viljapuuprits „Kalev“ ja selle pump eraldi.
7. Taimeprits „Talu“ ja selle pump eraldi.
8. Ämberprits „Vesinakk“.
9. Ämberprits „Taidur“.
10. Ämberprits „Aedla“.

Firma V. Vaga, Muhu-Suurevald:

11. Aiaprits „Edu“.

Põllumajanduse Osakonna direktor K. Liidak.

Sekretär P. Väljataga.

Tallinna linnavolikogu poolt 29. märtsil 1938 vastu võetud ja
Siseministri poolt 11. aprillil 1938 kinnitatud

384. Tallinna kõnniteemaksu määrus.

Alus: Linnaseaduse § 63 p. 7 märkus 2 ja Linna sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seaduse § 30.

I.

§ 1. Ehituseseaduse § 177, korras kinnitatud Tallinna linna ehitusplaanil I, II ja III ehitusrajooni ning Põhja puiesteega, Merepuiesteega, Vene turuga, Estonia puiesteega, Vabaduse puiesteega, Vabaduse platsiga, Kaarli puiesteega, Toompuiesteega, Rannamäe teega ja Kesk-Kalamaja tänava kohal raudtee ülesõiduga ümbritsetud piirkonnas VII ja VIII ehitusrajooni määratud maa-alal asetsevad kinnisvarad vabastatakse kõnniteede ehitamise ja ehitusliselt korrashoiu naturaalkohustusest ja selle naturaalkohustuse asemel võetakse nendelt kinnisvaradelt kõnniteemaksu.

§ 2. Kinnisvarad, mis ainult osaliselt on määratud I, II või III ehitusrajooni või käesoleva määruse § 1. tähendatud VII ja VIII ehitusrajooni, kuuluvad kõnniteemaksu alla kinnisvara kogu suuruses.

§ 3. Käesoleva määruse § 1. tähendatud ehitusrajoonide vähendamisel jäävad varem kinnitatud linna ehitusplaani järgi kõnniteemaksu alla kuulunud kinnisvarad edasi kõnniteemaksu alla.

Käesoleva määruse § 1. tähendatud ehitusrajoonide suurendamisel arvatakse nende ehitusrajoonide suurendatud piirkonnas asetsevad kinnisvarad kõnniteemaksu alla kuuluvateks käesoleva määruse § 1. ja 2. põhjal, arvates ehitusrajooni suurendamise kinnitamise päevale järgnevast poolaastast (1. jaanuarist või 1. juulist).

Kui käesoleva määruse § 2. ettenähtud kinnisvara tükeldamisel eraldatakse väljaspoole käesoleva määruse § 1. tähendatud ehitusrajooni kuuluv osa iseseisvaks hüpoteegiüksuseks, jääb see eraldatud kinnisvara edasi kõnniteemaksu alla.

Kui kõnniteemaksu alla kuuluv kinnisvara liidetakse üheks hüpoteegiüksuseks varem kõnniteemaksu alla mittekuulunud kinnisvaraga, arvatakse see kinnisvara kõnniteemaksu alla käesoleva määruse § 2. põhjal, arvates kinnisvara liitmise tehingupäevale järgnevast poolaastast (1. jaanuarist või 1. juulist).

Kinnisvarade omanikud või nende asemikud on kohustatud kinnisvara liitmise ja lahutamise kinnistamisest teatama linnavalitsuse ehitusosakonnale 15 päeva jooksul, arvates kinnistamise päevast.

§ 4. Kõnniteemaksu alla kuuluvate kinnisvarade kohal teostab kõnniteede ehitamist ja ehitusliselt korrashoidu linnavalitsus, vastavalt Tallinna kõnniteede sundmääruse eeskirjadele.

§ 5. Kõnniteemaksu võetakse aastas 8% kinnisvarale linna heaks määratud hindemaksust, kuid mitte üle 500 kr. aastas igalt üksikult kinnisvaralt.

Kõnniteemaksu võetakse ka kinnisvara hindemaksust vabastatud kinnisvaradelt. Niisugusel juhul võetakse kõnniteemaksu aluseks hindemaksu summa, mis arvestatud hindemaksu alla kuuluvate kinnisvarade hindemaksuga ühel alusel.

Riigi kinnisvaradelt, mis hindemaksuga maksustatud pooles suuruses, võetakse kõnniteemaksu täies suuruses hindemaksu summalt.

Tallinna linnale kuuluvate kinnisvarade kohal kõnniteede ehitamiseks ja ehitusliselt korrashoiuks määratakse summad erikrediidi alusel.

Vastulaused ja kaebused kõnniteemaksu asjus esitatakse kinnisvara hindemaksu määruste korras ja tähtaegadel.

§ 6. Linnavalitsusel on õigus mitte kauemaks kui seitsmeks aastaks vähendada kõnniteemaksu kuni kahekolmandiku võrra kinnisvarale, mille kohale on uus kõnnitee ehitatud pärast 1. jaanuari 1935, kui see kõnnitee vastab Tallinna kõnniteede sundmääruse nõuetele.

§ 7. Käesoleva määruse § 5. tähendatud kõnniteemaksule määratakse linna eelarve korras iga aasta 50% linna summadest juurde.

§ 8. Kõnniteemaks tasutakse kinnisvara hindemaksuga ühistel tähtaegadel.

Tähtjaks tasumata kõnniteemaks arvatakse maksuvõlaks ja maksuvõlalt võetakse trahvi üks protsent iga viivitatud kuu eest, kusjuures alanud kuu arvatakse terveks kuuks. Trahvi alla ei arvata maksuvõlga, mis tasutakse esimese poole kuu jooksul pärast maksu muutumist maksuvõlaks.

Maksuvõlg ühes trahviga nõutakse kinnisvarade omanikelt sisse kinnisvara hindemaksuga ühistel alustel ja korras.

§ 9. Kui kõnniteemaksu teadaanne saadetakse kinnisvara omanikule või valdajale pärast kinnisvara hindemaksu tasumise tähtaega, kuulub kõnniteemaks tasumisele järgmisel kinnisvara hindemaksu tasumise tähtpäeval.

§ 10. Kõnniteemaksust laekunud ja käesoleva määruse § 7. alusel linna eelarve korras määratud summad kulutab linnavalitsus ainult kõnniteede ehitamiseks ja ehitusliselt korrashoiuks kõnniteemaksu alla kuuluvates ehitusrajoonides.

§ 11. Kõnniteemaksu ja käesoleva määruse § 7. alusel linna eelarve korras määratud summade kohta peetakse eriarve, lahus teistest linna tulude ja kulusummadest.

§ 12. Käesolev määrus hakkab kehtima 1. mail 1938.

II.

Tühistada linnavolikogu poolt 17. novembril 1937 ja 12. jaanuaril 1938 vastu võetud Tallinna kõnniteemaksu määrus (RT 1938, 10).

Linnapea J. Soots.
Sekretär J. Pinding.

Tallinna linnavolikogu poolt 23. märtsil 1938 vastu võetud ja Siseministri poolt 4. aprillil 1938 kinnitatud

385. Tallinna Kalasadama korrashoiu ja tarvitamise sundmääruse § 1 muutmise sundmäärus.

Tallinna linnavolikogu poolt 14. oktoobril 1925 vastu võetud (RT 1926, 32) Tallinna Kalasadama korrashoiu ja tarvitamise sundmääruse § 1 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

I.

§ 1. Tallinna Kalasadama administratiiv-piirkonda kuulub maa- ja veeala, mille edelapoolseks piiriks on kinnisvara kinn. nr. 3381 ja Riigi raudtee maa-ala piir. Loodepoolseks piiriks on Kalasadama basseini loodepoolsest müürist 50 m kaugusel asuv ja nimetatud müüriga rööbiti jooksev kinnisvara kinn. nr. 3381 loodepoolne piir kuni rannajooneni. Edasi läheb piir mööda rannajoont kuni Kalasadama loodepoolse muuli välisservani, sealt mööda loodepoolse muuli välisserva kuni muuli otsani, sealt risti üle muulide vahelise veeala kagupoolse muuli otsani ja selle välisserva mööda kuni rannajooneni. Edasi läheb piir mööda rannajoont kuni 31,40 m kauguseni kagupoolse muuli välisservast arvates. Kagupoolseks piiriks on kagupoolsele muulile rööbiti ja selle välisseinast 31,40 m kaugusel asuv sirgjoon rannajoonest kuni Linna Elektriijaama kasutuses oleva maa-ala piirde nurgani. Idapoolseks piiriks on Linna Elektriijaama kasutuses oleva maa-ala Kalasadama poolne piirde ja selle pikendus kuni Riigi raudtee maa-ala piirini.

Tallinna Kalasadama administratiiv-piirkond vastavalt eeltoodud piirkonna kirjeldusele on näidatud Tallinna linnavalitsuse ehitusosakonna poolt 7. märtsil 1938 valmistatud plaanil nr. 119.

II.

Käesolev sundmääruse muudatus hakkab kehtima 15. päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea J. Soots.

Sekretär J. Pinding.

Võru ajutiselt maavalitsuselt 24. märtsil 1938 vastu võetud ja Siseministrilt 30. märtsil 1938 kinnitatud

386. Võrumaa avalikkude matmispaikade maksunormid 1938, 1939 ja 1940 aastaks.

Alus: Siseministri määrus 31. augustist 1926 matmispaikade asutamistingimuste ja tarvitamise, maksude, järelevalve ja korraldamise ning tervishoidlikkude nõuete, samuti suletud matmispaikade edaspidise kasutamise kohta (RT 1926, 67) ja Maakondade ajutise valitsemise seaduse § 5 ja 6 (RT 1934, 5, 40).

§ 1. Võrumaal avalikkude üldtarvitamiseks määratud matmispaikade tarvitamise eest võib 1938, 1939 ja 1940 aastal võtta maksu järgmiste normide järgi:

Jrk. nr.	Matmispaiga nimetus ja asukoht	Matmispaiga hind ruutmeetri eest		Rea- platsi hind Kr.
		vabal vali- kul ostetud kohal Kr.	määratud kohal Kr.	
1	Rõuge ev.-luteriusu koguduse matmispaigad:			
	a) „Jaanipeebu“, Rõuge vallas	1.—	1.—	tasuta
	b) „Vana matuse“, Rõuge vallas . . .	1.—	1.—	„
	d) „Nogopalu“, Haanja vallas	1.—	1.—	„
2	Roosa ev.-luteriusu koguduse matmispaik, Vana-Roosa vallas	1.25	1.—	„
3	Pindi ev.-luteriusu koguduse „Kotkapalu“ matmispaik, Pindi vallas	—66	—66	„
4	Kanepi ev.-luteriusu koguduse matmis- paigad:			
	a) „Mäekalmistu“, Erastvere vallas .	1.—	—	„
	b) „Ala“ ehk „Ritsikupalu“ vana mat- mispaik, Erastvere vallas	1.—	—	„
	b) „Ala“ ehk „Ritsikupalu“ uus mat- mispaik, Erastvere vallas:			
	krundid nr.nr. 1—88	4.—	—	„
	„ „ 89—106	1.—	—	„
	„ „ 107—144	2.—	—	„
	„ „ 146—178	3.—	—	„
5	Põlva ev.-luteriusu koguduse „Põlva“ mat- mispaik, Koiola vallas	—50	—	„
6	Räpina ev.-luteriusu koguduse „Ristipalu“ matmispaik, Räpina vallas	1.60	—	„
7	Urvaste ev.-luteriusu koguduse „Urvaste“ matmispaik, Vastse-Antsla vallas . . .	2.50	—	„
8	Vastseliina ev.-luteriusu koguduse „Vast- seliina“ matmispaik, Vastseliina vallas	—	—75	„
9	Antsla alevi avalik matmispaik, Vana- Antsla vallas	2.—	1.50	„
10	Sõmerpalu vallaomavalitsuse „Prassipalu“ matmispaik, Sõmerpalu vallas	—75	—50	„
	1883 a. Sõmerpalu valla hingekirjas seisnud kodanikkudele ja nende pere- kondadele antakse matmispaigad ja hauad tasuta.			
11	Antsla ap.-õigeusu koguduse „Antsla“ matmispaik, Vastse-Antsla vallas . . .	1.25	—	„
12	Kaika ap.-õigeusu koguduse „Kaika“ mat- mispaik, Vana-Antsla vallas	1.08	—	„

Jrk. nr.	Matmispaiga nimetus ja asukoht	Matmispaiga hind ruutmeetri eest		Rea- platsi hind Kr.
		vabal vali- kul ostetud kohal Kr.	määratud kohal Kr.	
13	Räpina ap.-õigeusu koguduse matmispaigad:			
	a) „Lepistu“ matmispaik, Räpina vallas	—.65	—.44	tasuta
	b) „Liivamäe“ matmispaik, Räpina vallas	—.65	—.44	„
14	Timo ap.-õigeusu koguduse matmispaik, Timo vallas:			
	I järk	2.20	—	„
	II „	1.30	—	„
	III „	—.65	—	„
15	Mõniste-Ritsiku ap.-õigeusu koguduse matmispaigad, Vana-Roosa vallas:			
	a) Vana matmispaik	—.50	—	„
	b) Uus matmispaik	3.—	1.50	„
16	Kähri ap.-õigeusu koguduse „Kähri“ matmispaik, Kioma vallas	tasuta		„
17	Haanja-Plaani ap.-õigeusu koguduse „Plaani“ matmispaik, Haanja vallas:			
	I järk	3.—	—.50	„
	II „	2.—	—	„
	III „	1.—	—	„
18	Mooste baptisti usuühingu matmispaik, Mooste vallas	1.—	—.80	„
19	Misso ev.-luteriusu palvemaja ühingu „Oravasaare“ matmispaik, Misso vallas	—.40	—.40	„

§ 2. Matmispaikade järgud määrab kindlaks koguduse juhatus või nõukogu.

§ 3. Kõigis avalikkudes matmispaikades võimaldatakse matmiseks maksuta reashauaplatsid, millised peetakse korras asutise hoolet, kelle valitsemisel on matmispaik.

§ 4. Matmispaiga valitsusel on õigus müüa matmisplatse ülahtähen-
datud maksunormidest ka vähema hinnaga, millejuures on keelatud vahet
teha usuühingu liikmete ja mitteliikmete vahel.

Võru ajutise maavalitsuse esimees A. Kohver.

Sekretäri as. A. Vainola.